

Årsredovisning 2017

Mer tid för vård

Störst i Sverige inom privat tandvård och hälso- och sjukvård

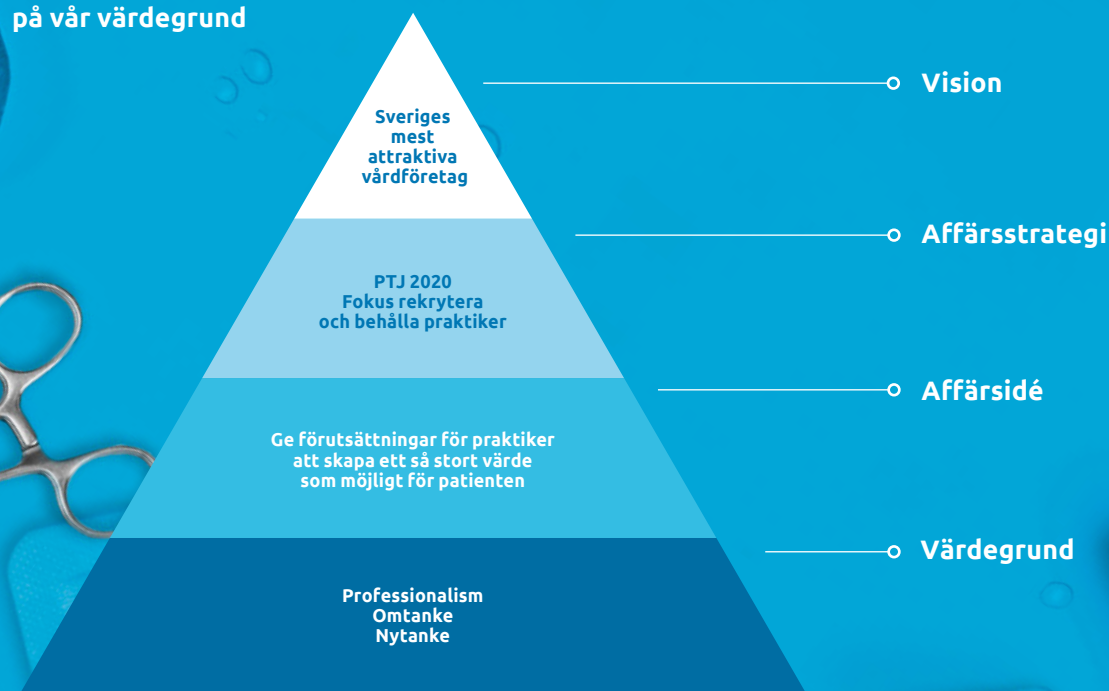
Praktikertjänst finns av ett enda skäl, för att skapa förutsättningar för de som arbetar i vården att göra ett så bra jobb som möjligt för patienterna. Företagets cirka 1 800 aktieägare är såväl verksamhetsansvariga som anställda på mottagningar runt om i landet. Att de som är närmast patienten också planerar vården och fattar besluten borgar för att företaget har de nöjdaste patienterna och låg sjukfrånvaro.

Praktikertjänst är Sveriges största koncern inom privat tandvård och hälso- och sjukvård. Allt sedan starten 1960 har fokus varit på att maximera vårdmedarbetarnas tid med patienter

istället för i administration som kan skötas av centrala funktioner. Det innebär att den som är verksamhetsansvarig ansvarar för den dagliga driften på mottagningen. Administration, kvalitetssystem, stöd och rådgivning sköts i stor utsträckning från det gemensamma kontoret.

Praktikertjänstmodellen innebär även att företaget finansierar och äger alla mottagningar. Alla praktiker är aktieägare i Praktikertjänst AB.

Vår vision vilar på vår värdegrund

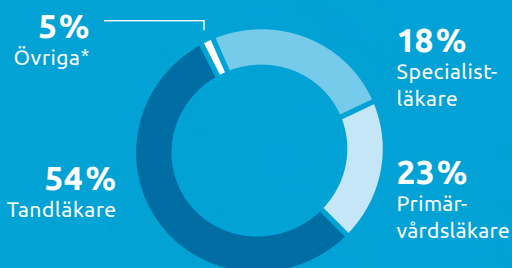

Huvudinriktningar

Verksamheten redovisas i två delar, Tandvård och Hälso- och sjukvård. Inom Hälso- och sjukvård ingår även dotterbolag som bedriver vård.

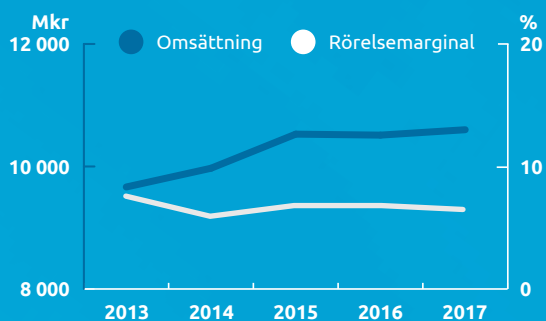
Största ägargrupperna i Praktikertjänst

De som är ansvariga för en verksamhet som drivs inom Praktikertjänsts regi är samtidigt aktieägare. Vid utgången av 2017 hade vi 1 777 (1 809) aktieägare.

*Fysioterapeuter, tandtekniker, m fl.

Omsättning och lönsamhet

2017 omsatte Praktikertjänstkonglomeratet 10,6 (10,5) miljarder kronor och nådde en rörelsemarginal om 5,7 (6,0) procent.

Innehåll

VD har ordet	4
Styrelseordförande har ordet	5
Vår historia	6
Året i korthet	8
Verksamhetsmodell	10

Verksamhetens utveckling 13

Affärsområde Tandvård	14
Tänderna ger svar om din identitet	16
Affärsområde Hälso- och sjukvård	18
Att ha samma läkare skapar trygghet	20
Dotterbolag Hälso- och sjukvård	22
Innovativt på nyöppnade Rehab Station	24
Hög kvalitet lönar sig	26

Hållbarhet 29

Ett unikt vårdbolag	30
Praktikertjänsts hållbarhetsarbete	32
Patienter	34
Medarbetare	36
Samhälle	38
Policier i hållbarhetsfrågor	40
Revisorns yttrande avseende hållbarhetsrapporten	41

Koncernledning	42
Styrelse	44
Den finansiella verksamheten	46

Års- och koncernredovisning 48

Förvaltningsberättelse	49
Resultaträkningar	53
Balansräkningar	54
Eget kapital	56
Kassaflödesanalyser	57
Redovisningsprinciper och noter	58
Revisionsberättelse	72

”Förbättra kontorets ekonomi”

Det är med stor glädje som jag kan konstatera att Praktikertjänst under 2017 gjorde ett bra resultat. Framför allt tack vare att praktiker och medarbetare på alla mottagningar har tagit ett stort ansvar, arbetat mycket och haft fokus på både patienterna, kvaliteten och på ekonomin.

Min främsta uppgift när jag tillträdde som VD i december 2016 var att stärka strukturkapitalet, att förbättra kontorets ekonomi samt att företaget skulle genomföra det nödvändiga utvecklingsarbetet i rätt takt och ordning.

Under hösten började vi se en vändning bland flera verksamheter i moderbolaget som lidit av negativa resultat, och när vi summerar koncernen har dessutom dotterbolagen gått bättre än tidigare år. Som en röd tråd genom hela året har vi även hållit det gemensamma kontoret i balans utan att behöva stanna upp i det viktiga förändringsarbetet.

Under våren reviderade vi affärsstrategin för att bättre möta framtida utmaningar, varpå styrelsen fattade beslut om nya mål, en ny vision samt gemensamma värderingar för hela verksamheten.

Den enskilt största utmaningen för framtiden är rekrytering av nya praktiker. Hela affärsstrategin bygger på detta och styrelsen har formulerat ett mål som innebär att vi inom ett par år ska takta 150 nya framgångsrika praktiker per år,

samtidigt som vi ska behålla befintliga. 2017 rekryterade vi 85 nya verksamhetsansvariga praktiker vilket är resultatet av ett systematiskt och mycket intensivt arbete över lång tid. Det ger också en signal om hur ambitiöst vi spänner bågen in i framtiden.

En mycket viktig komponent, som i högsta grad påverkar förutsättningarna för rekryteringen, är vårt kvalitetsarbete. Det handlar förstas till viss del om den kliniska kvaliteten, fast minst lika mycket om hur vi följer rutiner och arbetar med ständiga förbättringar. Detta kommer vi lyfta än mer under 2018 på flera sätt som syftar till att det ska vara lätt att göra rätt.

I stort sett genomförde vi det mesta som vi hade planerat det gångna året. Resterande aktiviteter har vi tagit med i den nya affärsplanen och räknar med att ha prickat av första halvåret 2018. Framåt fokuserar vi på utveckling av kvalitetsarbetet, utveckling inom tandvården, samt företagets satsning på PTJ Digital och strukturkapital.

Fortsatt ligger strukturkapitalet överst på mitt bord, och som en del i det driver vi nu förändringsarbetet i form av 10 utvecklingsområden som till exempel vår satsning på PTJ Digital, utveckling av koncerngemensam IT och ett nytt kvalitetsledningssystem. Det finns naturligtvis många beroenden till vår gemensamma IT i detta, men allt utgår ifrån ett pragmatiskt verksamhetsperspektiv.

Det handlar – som det alltid ska göra – om att effektivisera vårt sätt att arbeta för att därigenom skapa möjlighet för alla mottagningar att ägna sig åt att bedriva högkvalitativ vård.

Sedan 2013 har jag haft olika roller i Praktikertjänst och jag måste säga att det har varit fantastiskt roligt sedan första dagen. Inte bara för att företaget är unikt med sin ägarstruktur, dessutom skapar det ett stort engagemang och ett fantastiskt klimat internt. Jag är otroligt stolt över att vara VD för ett så fint bolag och jag hoppas att alla aktieägare och medarbetare på mottagningarna känner likadant. För det är just det individuella engagemanget som är hemligheten bakom detta unika bolag, och vi tillsammans har en kraft som kan göra Praktikertjänst till Sveriges mest attraktiva värd företag.

Erik Strand, VD
Stockholm, mars 2018

”Vi tar ansvar för patienter, medarbetare och i samhället i stort”

När jag summerar 2017 gör jag det utifrån två perspektiv, både baserat på det arbete vi gjort i styrelsen och det som jag själv upplever av förändringsarbetet som aktieägare och praktiker på en mottagning i Praktikertjänst. Året har präglats av förändringar, som beskrivs närmare i VD-ordet, vilket har varit – och är fortsatt – nödvändigt. Alla praktiker behöver komma med på tåget och det är delvis vår uppgift i styrelsen att lägga en strategi för det.

Inför 2017 gav styrelsen företagets nya VD Erik Strand i uppdrag att stoppa och hålla kostnadsutvecklingen på kontoret under kontroll. En negativ utveckling i några av dotterbolagen behövde vändas till stabila positiva resultat. Därtill skulle det skapas arbetsro på kontoret och stabilitet i organisationen i stort för att höja service-nivån gentemot mottagningarna. Vad gäller lönsamhet, tillväxt och utveckling var signalen att affärsstrategi 2020 gäller fortsatt, även om den snarare uppnås år 2022.

Utöver det mer operativa som koncernledningen driver har styrelsen framför allt ägnat sig åt ett antal långsiktiga frågor som handlar mer om koncernens framtid, vad vi vill på sikt och vilka förutsättningar som måste finnas på plats när Praktikertjänst tar nästa steg in i framtiden.

Bland annat har styrelsen beslutat om en reviderad affärsstrategi som tar sikte på att företaget ska dubblera takten i rekrytering av nya framgångsrika praktiker, samti-

digt som vi ska behålla befintliga. Detta innebär i sin tur att ett antal saker måste komma på plats. Till exempel att ytterligare effektivisera driften, och samtidigt öka innovationstakten med avseende på till exempel digitala tjänster som ökar tillgängligheten gentemot våra patienter.

Två frågor som har stått obesvarade över längre tid har vi också hanterat under det gångna verksamhetsåret. Den ena var administrationsavgiften, som tidigare baserades på mottagningens omsättning. Styrelsen tog beslut om en ny modell som är mer rättvisande och som syftar till att bättre spegla nyttjandet av de gemensamma resurserna. Förändringen ska också bidra med ökad transparens och tydlighet samt att den totala gemensamma avgiften sänks med 20 mkr. Under 2018 kommer det även att finnas en maxgräns på hur stor andel av omsättningen avgiften får utgöra, för att minimera risken att förändringen blir för stor för mindre enheter. Den gamla omsättningsbaserade modellen som infördes 2013 har med detta tagits bort och ersätts med start 1 januari 2018 av en modell där avgiften till största delen baseras på beräknade helårsarbetare.

Den andra frågan handlar om ekonomisk rådgivning för praktiker, som har varit en form av tilläggstjänst som Praktikertjänst inte kunnat tillgodose utanför de ordinära ekonomitjänsterna som kontoret erbjuder. I december fattade därför styrelsen beslut att företaget skulle göra en sondering av mark-

naden för att hitta en rådgivare som respektive praktiker sedan själv kan anlita för att få det stöd man behöver. Som ett resultat av detta finns den nya rådgivningstjänsten tillgänglig redan under första kvartalet 2018.

För första gången har Praktikertjänst producerat en hållbarhetsrapport, som finns integrerad i denna årsredovisning. Detta föranleddes av en ny lag med krav på att företag av en viss storlek ska redovisa hur man verkar för en långsiktigt hållbar verksamhet. Uppgiften föll sig väldigt naturlig för oss i styrelsen eftersom Praktikertjänst haft denna typ av synsätt mer eller mindre sedan starten 1960. Därför fattade vi beslut om tre prioriterade hållbarhetsfokus som utgår ifrån det ansvar vi tar för patienter, för våra medarbetare och i samhället i stort.

Att lyfta fram och förtydliga hållbarhetsperspektivet i vårt koncept och de värderingar som genomsyrar hela verksamheten ser vi kommer bli en styrka i vårt fortsatta rekryteringsarbete. Framför allt lägger det en grund för samsyn i hela organisationen när vi stärker och vidareutvecklar vår fantastiska modell de kommande åren.

Urban Englund, tandläkare och styrelseordförande
Stockholm, mars 2018

Vår historia

Praktikertjänst har lång erfarenhet av privat tandvård samt hälso- och sjukvård. Redan 1960 slog några specialistläkare ihop sig, med den gemensamma idén att kunna erbjuda patienter privat vård med hög kvalitet.

1960

En utredning inom Läkarförbundet visade på fördelarna med en företagsform där privatläkare tillsammans kunde få kollegialt och administrativt stöd samt en pensionsplan. Resultatet ledde till att Läkartjänst AB startades. Företaget omfattade snart också läkarhus och grupp-läkarmottagningar.

1977

Läkartjänst, Tandläkartjänst, Sjukgymnasttjänst och Delabgruppen slås samman till Praktikertjänst AB.

1983

CityAkuten öppnar och förändrar Vårdsverige. Praktikertjänst utmanar den offentliga vården genom att erbjuda patienter specialistvård utan tidsbeställning och väntetider. De kommande åren öppnar flera framgångsrika och innovativa mottagningar inom CityAkuten.

1987

Året är början för flera av Praktikertjänsts dotterbolag, bland annat Ryggkirurgiska kliniken i Strängnäs. Även Frösunda, som förvärvades tio år senare, slog upp sina dörrar. En del i det var blivande Rehab Station. Idén att patienter vårdas och rehabiliteras av förebilder med liknande erfarenheter var då helt unik.

1966

Tandläkartjänst AB bildas enligt samma upplägg som Läkartjänst. Några år senare bildas Sjukgymnasttjänst AB och tandteknikernas bolag Delabgruppen.

1971

Läkarhuset Ellenbogen i Malmö invigs och blir Sveriges dittills största läkarhus. Läkarmottagningarna i huset drivs av Läkartjänst.

1980

I början av 80-talet köper Praktikertjänst röntgenavdelningen vid läkarhuset Vällingby. Med tiden köps och vidareutvecklas fler röntgenavdelningar som så småningom bildar dotterbolaget Praktikertjänst Röntgen.

1985

Med stöd från Praktikertjänst bildades Alfastiftelsen som 1985 startade Sveriges första behandlingshem enligt Minnesota-modellen, behandlingsmodellen som används inom AA - Anonyma Alkoholister. Alfastiftelsen och Alfa-rehab var kvar inom Praktikertjänst fram till 2006.

2001

Startar Praktikertjänst BB Stockholm. Samarbetet med Danderyds sjukhus banar väg för ett nytt tänkande inom förlossningsvården. Vid sidan om BB Stockholm driver man även fyra andra barnmorskemottagningar.

2002

Praktikertjänst skapar Addera – en utbildning som ger tandläkarmottagningar möjlighet att utvecklas kliniskt, ledarskapsmässigt och ekonomiskt.

2003

Styrelsen beslutar att renodla koncernen till att omfatta endast tandvård och hälso- och sjukvård. Verksamheter inom skola, äldreomsorg och assistansverksamhet avyttras.

2013

Ett riskkapitalbolag lägger bud för att köpa Praktikertjänst. Ägarna värnar om den kooperativa modellen – som borgar för nöjda patienter, friska medarbetare och ansvarfull användning av svenska skattepengar – och avvisar budet.

2018

2016 vinner Praktikertjänst Psykiatri AB ytterligare en upphandling som innebär att de även tar över öppen- och slutenvård i nordöstra Stockholm. När avtalen börjar gälla i mars 2018 är Praktikertjänst Psykiatri nordens största, privata psykiatriverksamhet.

1991

Under 90-talets nedskärningar lägger Danderyds sjukhus ned sin ultragyn-enhet. Medarbetaren som arbetade på enheten såg möjligheterna i tekniken och förstod att det skulle finnas behov av den i framtiden. I samarbete med Praktikertjänst utvecklades och drevs därefter verksamheten som en del av moderbolaget. Resultatet blev företaget UltraGyn. Idag är det ett av Stockholms ledande företag inom specialiserad vård för kvinnor och ett helägt dotterbolag till Praktikertjänst.

2009

Psykiatri i Stockholm har för första gången upphandlats och Praktikertjänst Psykiatri AB driver sedan dess verksamhet i nordvästra Stockholm.

2014

Inom affärsområdet Tandvård startar flera nya koncept, bland annat Inkubator, Tandvården Sergel och Tandvården Skeppsbron.

2017

Nya Rehab Station invigs. Praktikertjänst största investeringsprojekt sedan starten.

Året i korthet

Bra resultat

Med ett resultat efter finansiella poster på 623 mkr gör Praktikertjänst för 2017 återigen ett starkt år. Anledningarna är framför allt mottagningarnas fokus på både patienterna, kvaliteten och på ekonomin. Därtill har flera verksamheter i moderbolaget lyckats vända en negativ trend, dotterbolagen går bättre än tidigare år och kontoret är i balans.

Fortsatt nöjda patienter och hög kvalitet

Återigen visar Svenskt Kvalitetsindex (SKI) att vi har några av landets nöjdaste patienter för åttonde året i rad. Våra vårdcentraler presterar återigen starkt i Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) Nationella patientenkät, både i förhållande till offentliga enheter och andra privata aktörer. Praktikertjänst överträffar riksnittet i samtliga sju dimensioner som mäts.

Utvecklat och förnyat kvalitetsledningssystem

Sedan många år tillbaka har vi ett integrerat, webbaserat ledningssystem för kvalitet, miljö, arbetsmiljö och säkerhet, där verksamheterna dokumenterar sina rutiner. Under 2017 har vi börjat införa ett nytt kvalitetsledningssystem samt kompletterande verktyg för avvikelse- och kemikaliehantering. De nya verktygen är ett direkt svar på mottagningarnas efterfrågan av ett enklare system med ökad användarvänlighet, och implementeras i hela företaget under 2018.

Rekryterat kvalitetskonsulter

För att sprida handfasta råd och stöd i kvalitetsfrågor har vi utbildat 14 interna kvalitetskonsulter. Det är personer som själva jobbar på en mottagning – exempelvis tandläkare och sjuksköterskor – som också ska göra internrevisioner.

Nordens största privata psykiatriverksamhet

Vi vann nya upphandlingar, till exempel tecknade Praktikertjänst Psykiatri avtal med Stockholms läns landsting om att fortsätta driva Järvapsykiatri i Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista samt att ta över driften av privat öppen- och slutenvård i nordöstra Stockholm. Genom de nya avtalen blir Praktikertjänst Psykiatri Nordens största privata psykiatriverksamhet med ansvar för omkring 18 000 patienter. Därefter vann Praktikertjänst Psykiatri även upphandlingen för Transkulturell psykiatrisk specialistvård.

Praktikertjänst N.Ä.R.A nominerade till Årets välfärdsförnyare

Praktikertjänst N.Ä.R.A. – ett dotterbolag inom Praktikertjänstkoncernen – blev med applikationen Stelpla en av tre finalister till Årets välfärdsförnyare, ett pris som delas ut av Dagens Samhälle. Stelpla är en applikation för läsplattor som gör patienten mer delaktig i vården och effektiviserar processer vilket frigör mer tid för patientarbete.

REHAB Station Stockholm inviger moderna lokaler

REHAB Stations nya lokaler i Solna, i direkt anslutning till Hagaparken, har anpassats efter höga krav på tillgänglighet, hygien och funktionalitet, i samråd med patienter och medarbetare. Totalt har en yta på cirka 6 500 kvm med 50 boenderum byggts och här kommer högkvalitativ rehabilitering för ryggmärgsskadade-, stroke-, MS- och ortoped/ kirurgpatienter fortsätta att bedrivas.

FREND A ökar kraftigt

Vårt egenutvecklade och webbaserade journalsystem FREND A har bolagiserats och expanderat kraftigt under året. FREND A sätter patienterna i fokus och har tagits fram tillsammans med användarna.

Aktieägarmöten

Vår VD och styrelseordförande träffar frekvent våra aktieägare för att diskutera viktiga beslut och förändringar i organisationen, liksom för att redogöra för koncernens ekonomiska resultat. Under 2017 höll VD Erik Strand, styrelseordförande Urban Englund samt finansdirektör tillika vice VD Carina Olson 19 sådana möten, av dessa var fem webbsända. De fysiska mötena hölls under 2017 i Östersund, Gävle, Stockholm (2), Borlänge, Göteborg, Malmö (2), Linköping, Umeå, Jönköping, Kalmar, Sundsvall och Trollhättan. Samtliga tertialbokslut presenterades i webbsända möten.

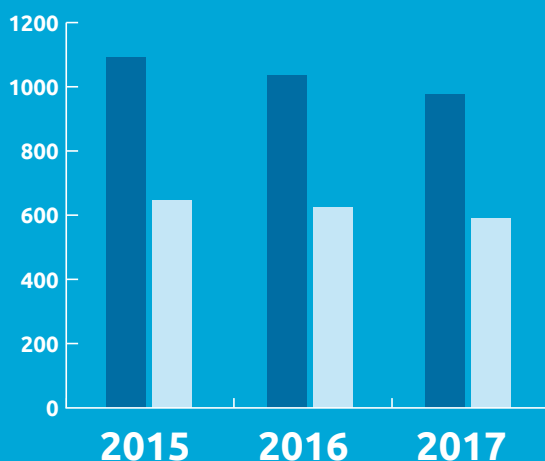
Årsstämma och extra bolagsstämma

Ordinarie årsstämma hölls den 12 maj 2017. Stämman fattar bland annat beslut om att fastställa det gångna årets resultat- och balansräkning, utdelningens storlek och styrelsens sammansättning. Styrelsen beslutade att till aktieägarna lämna en utdelning om 100 kronor per aktie. Under 2017 hölls också en extra bolagsstämma den 2 februari.

Uppdaterade visselblåsarsystem

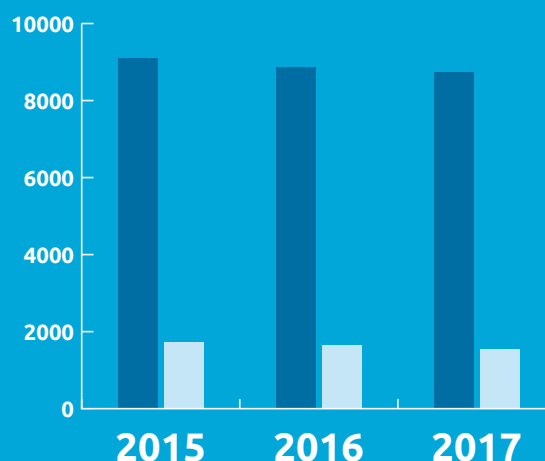
Under året uppdaterade vi visselblåsarsystemet, som möjliggör för Praktikertjänsts medarbetare att enkelt rapportera eventuella missförhållanden. Systemet hanteras av ett oberoende företag som är experter på att utreda missförhållanden på arbetsplatser. En Etisk kommitté är även inrättad för att arbeta med ärenden som kommer upp genom detta system.

Antal verksamma praktiker

- Inom Tandvård
- Inom Hälso- och sjukvård

Antal anställda och aktieägare

- Antal anställda
- Antal aktieägare

Förbereda för GDPR

I maj 2018 träder nya dataskyddslagstiftningen från EU, GDPR, i kraft. Under året har vi arbetat med förberedelser för att tillmötesgå de nya kraven.

Syns i debatten

Vi är en aktiv aktör i debatten om tandvård- och hälso- och sjukvårdsfrågor. Under 2017 argumenterade vi bland annat för att vården inte klarar sig utan privata alternativ om hög kvalitet, tillgänglighet och patientsäkerhet ska säkerställas samt om vikten av en jämlik konkurrenssituation i primärvården.

Nya betallösningar på mottagningarna

Under året har vi infört nya betallösningar som både underlättar för patienterna, minskar administrationen på mottagningen samt tar bort kreditrisken.

Kompetensutveckling och vidareutbildning

Vi har lanserat PTJ Akademi för att fokusera ännu mer på kompetensutveckling och vidareutbildning av våra medarbetare. Vi har ett brett kursutbud, med kurser inom såväl ohälsa, lönesamtal och marknadsföring som odontologi, geriatrik och psykologi.

Omsättning och lönsamhet

	2017	2016	2015
Omsättning, mkr	10 563	10 512	10 528
Resultat efter finansiella poster	623	630	632
Resultatmarginal	5,9%	6,0%	6,0%

Verksamhetsmodell

Praktikertjänst kan inte liknas vid något annat. Företaget finns för att ge de som arbetar i vården mer tid till patienterna.

På Praktikertjänst är en praktiker anställd, ägare och verksamhetschef med ansvar för en mottagning.

Alla praktiker styr över sin egen tid och över planeringen på sin mottagning. Det gör att det dagliga arbetet på vårdenheterna drivs med personligt engagemang, utvecklingsanda och fokus på ständigt bättre kvalitet.

Praktikern får stöd med alla lagar och regler. Genom det centrala ledningssystemet delas beslut och förändrad lagstiftning och därigenom säkerställs hög kvalitet på alla mottagningar. Den centrala supporten med bland annat ekonomi-tjänster, HR, IT, juridik, inköp och marknadsföring underlättar praktikernas vardag. Det ger möjligheter att utveckla verksamheter och lösningar som skapar både affärsnytta och patientnytta.

De 9 000 medarbetarna på Praktikertjänst-mottagningar är en del av den unika modellen och Sveriges största vårdgivare inom privat tandvård och hälso- och sjukvård. Viljan att lära av varandra är central. Därför passar företaget dem som vill utvecklas såväl kliniskt som personligt.

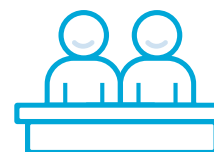
Tre kärnvärden genomsyrar verksamheten:

- 1 Professionalism**
Vi tror på frihet och eget ansvar. Praktikertjänst är byggt på individens engagemang och styrkan i helheten.
- 2 Omtanke**
Vi har tid för patienten. Vår omtanke visas i lyhördhet, engagemang och bemötande. Som kollegor gör vi varandra bättre.
- 3 Nytanke**
I snart 60 år har vi utvecklat Vårdsverige och sättet vi bedriver vård. Att göra något bra ännu bättre skapar mervärde för patienter, medarbetare och samhället i stort.

Så styrs Praktikertjänst

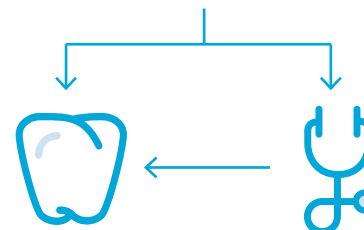
1 777 **aktieägare**, som också är anställda Praktiker, utövar sitt ägaransvar vid den årliga årsstämman. **Årsstämman** beslutar bland annat om styrelsens sammansättning och aktieutdelning.

Styrelsen ansvarar för den strategiska inriktningen och förvaltningen i Praktikertjänst. Styrelsen följer upp verksamheten genom regelbundna möten och löpande dialog med VD. Styrelsen tillsätter VD.

VD är den som ytterst ansvarar för genomförandet av den strategiska inriktningen och att styrelsens beslut implementeras och följs. VD leder den dagliga verksamheten och har till sitt stöd den övriga ledningsgruppen i Praktikertjänst.

Tandvård

977 verksamhetsansvariga praktiker som också är aktieägare.
3 786 medarbetare.

Hälso- & Sjukvård

590 verksamhetsansvariga praktiker som också är aktieägare.
4 963 medarbetare, inklusive i dotterbolag.

Bara praktiker kan vara aktieägare

En av hörnstenarna i Praktikertjänsts unika affärsmodell är att endast de som arbetar som verksamhetsansvariga vårdutövare i bolaget kan vara aktieägare. Samtidigt är alla verksamhetsansvariga vårdutövare också anställda i Praktikertjänst och får därigenom alla de tryggheter som kommer med att vara anställd i Sveriges största vårdkoncern.

Aktien

Antalet aktieägare var den 31 december 2017 1 777 (1 809). Aktieägarna får äga mellan 10 och 25 000 aktier vardera. Rösträtten är begränsad till 0,5 procent av det totala antalet aktier. Aktier i Praktikertjänst förmedlas av Stiftelsen Praktikertjänstkonsortiet. Tre gånger per år fastställer styrelsen i Stiftelsen Praktikertjänstkonsortiet aktiens pris.

Dotterbolag för finansiell styrka

Bland dotterbolagen återfinns både kliniska verksamheter som drivs i egen regi och verksamheter som sköter den finansiella förvaltningen. Till de senare hör Praktikerinvest, Praktikertjänst Fastigheter och Praktikertjänst Försäkring.

Vill du bli en del av oss?

Hos oss får du mer frihet, större inflytande, ansvar och möjlighet att växa. Som verksamhetsansvarig ansvarar du för den dagliga driften och utvecklingen av mottagningen och ditt team. Just nu har vi flera mottagningar som snart behöver en eller flera nya verksamhetschefer.

Vill du veta mer om livet i Praktikertjänst?
Gå in på praktikertjanst.se

Verksamhetens utveckling

Praktikertjänst förändras och utvecklas i takt med omvärlden. Inom våra affärsområden var 2017 ett händelserikt år och vi har tagit ytterligare steg på vägen till att bli Sveriges bästa vårdgivare.

Affärsområde Tandvård

Nöjda patienter i hela landet

Varje år behandlar Praktikertjänsts tandläkare patienter över hela landet. Med patienten i fokus är Praktikertjänst den största aktören i Sverige inom privat tandvård. I verksamheten finns 977 verksamhetsansvariga tandläkare, tandtekniker och tandhygienister.

Affärsområde Tandvård

Praktikertjänsts mottagningar finns från Ystad i söder till Vittangi i norr och erbjuder allt från allmäntandvård, implantat och kirurgi till estetisk tandvård. Därtill är många specialister verksamma på flera av mottagningarna runt om i landet.

Praktikertjänst kan alltid erbjuda förstklassig tandvård till patienter med olika former av problem. Det beror på att praktikerna kan ägna sig åt sin kliniska verksamhet. Administration, marknadsföring, utveckling, finansiering och annat som tar tid och kraft samordnas och sköts till stor del från det gemensamma kontoret.

Affärsområdets nettoomsättning uppgick under 2017 till 4 315 (4 377) miljoner kronor, vilket motsvarar 41 procent av koncernens totala omsättning. Samtidigt som antalet resultatenheter inom affärsområdet minskar något ökar omsättningen per resultatenhet. Antalet verksamma praktiker inom affärsområdet var 977 (1 035). Totala antalet anställda var 3 800, praktiker inkluderade.

Valfrihet under ansvar

Hos Praktikertjänst får patienterna välja om de vill bli kallade regelbundet eller höra av sig när de själva bedömer att de har behov. Det handlar om att driva verksamheter som passar alla patienters behov och önskemål. Oavsett hur regelbundet eller oregelbundet en patient besöker någon av Praktikertjänsts mottagningar är det alltid samma tandläkare och tandvårdsteam som tar emot.

Hög kvalitet ger nöjda patienter

Praktikertjänst arbetar långsiktigt med fokus på högsta vårdkvalitet. I det arbetat handlar det om att upprätthålla och vidareutveckla bolagets höga kvalitet

i verksamheten. Under 2017 uppgick antalet tandläkarmottagningar som kvalitetscertifierats via koncernens egna kvalitetsledningssystem till 96 procent. De senaste åren har Svenskt Kvalitetsindex (SKI) visat att de tandvårdspatienter som besöker Praktikertjänsts mottagningar tillhör bland de nöjdaste patienterna. Det är en trend som hållit länge och 2017 visade undersökningen att privat tandvård aldrig varit så populär som den är idag och Praktikertjänst är ett bolag som får högsta betyg inom image, produktkvalitet och service.

FREND A

FREND A är ett egenutvecklat journalsystem för tandvård. Fler vill konvertera till FREND A då de inser att mervärdena och kvaliteten bidrar till deras och vårt verksamhetsmål. Fler och fler externa aktörer har visat intresse för FREND A för att det är ett välfungerande journalsystem byggt på en modern plattform som uppfyller de aktuella säkerhetskraven.

Fokus på rekrytering

Affärsområde Tandvård rekryterade 52 nya verksamhetsansvariga under året. Andelen verksamhetsansvariga som är 60 år eller äldre ställer fortsatta krav på rekrytering.

Det pågår flera initiativ i syfte att intensifiera nyrekryteringen. Flera nya verksamheter har startat under konceptet Inkubator, som köper in och driver verksamheter med hjälp av anställda tandläkare eller vårdkonsulter i väntan på att överlätas till permanent verksamhetsansvarig.

Affärsområde Tandvård

	2017	2016	2015
Nettomsättning, mkr	4 315	4 377	4 513
Antal verksamma praktiker	977	1 035	1 092
Antal anställda	3 786	4 008	4 301

”Jag kan göra det jag brinner för”

”Mitt namn är **Agneta Riemann** och jag är tandläkare på Polarkronans praktik i Gällivare. Praktikertjänstmodellen handlar om att skapa goda förutsättningar för oss som arbetar i vården att göra ett så bra jobb som möjligt. Jag som tandläkare slipper mycket administration och kan istället fokusera på det som jag brinner för – att ge vård, träffa patienter och driva mottagningen.

Praktikertjänst och företagets enheter hamnar årligen bland de bästa i undersökningar som Nationell patientenkät från SKL och Svenskt Kvalitetsindex mätning om kundnöjdhet i olika branscher.

Jag är övertygad om att de höga betygen av våra patienter beror på just ägarmodellen med en kombination av individuell frihet med mycket patientkontakt och den stora koncernens skalfördelar kring inköp och ekonomiska resurser. Det är en smart struktur som både patienter och medarbetare vinner på.”

Affärsområde Tandvård

Tänderna ger svar om din identitet

I polisfilmer och deckare handlar det nästan alltid om fingeravtryck eller dna när en kropp ska identifieras. Men i verkligheten är det ofta tänderna som ger svar om identitet. Tandläkaren Jorge Tenorio berättar om ett det viktiga men okända jobbet som rättsodontolog.

Jorge Tenorio
Tandläkare

Mölnviks-
tandläkarna,
Stockholm

I populärkulturen förknippas identifiering ofta med fingeravtryck, hårstrån och hudavlagringar. Men i Sverige är det många gånger tänder som identifierar en okänd kropp.

– Det är inte alla som vet det, men under tsunami-katastrofen identifierades 72 procent av alla svenskar med hjälp av endast tänderna. Vi har väldigt bra journalföring och de flesta svenskar går regelbundet till tandläkaren, det gör att det finns ett bra underlag att jobba utifrån, säger Praktikertjänsts tandläkare Jorge Tenorio.

Vi träffar honom på hans mottagning Mölnviks-tandläkarna på Värmdö i Stockholm. Han berättar att rättsodontologi inte räknas som en enskild specialitet och att endast två personer är fast anställda som rättsodontologer i Sverige. I stället väljer de tandläkare som är intresserade av området att utbilda sig och bli identifieringskunniga tandläkare. Jorge Tenorio utbildade sig själv för 13 år sedan och är i dag ledamot i Svensk rättsodontologisk förening.

– I en rättsodontologs arbetsuppgifter ingår bland annat att göra undersökningar på tänderna för att fastställa identiteten på en avliden person men det handlar även om att vittna i rätten i specifika fall och brottsmål, förklarar Jorge Tenorio.

Rättsmedicinalverket tillfrågar också ofta identifieringskunniga tandläkare om att hjälpa till vid masskatastrofer. Något av det första som Jorge Tenorio gjorde efter utbildningen var att, i januari 2005, sätta sig på ett plan mot Thailand kort efter tsunamin.

– På den tiden var mina barn 6 och 8 år. Det var nog en stor anledning till att jag åkte. Jag funderade på hur jag själv hade känt om något så hemskt hade hänt dem och ville göra något för att hjälpa andra.

Men det som mötte honom på Thailands stränder var inget som han hade kunnat förbereda sig på.

– Jag trodde inte att jag skulle klara av jobbet när jag först kom dit. Det var tack vare de andra i teamet som det gick, vi tog verkligen hand om varandra, berättar han.

Vad gör en rättsodontolog?

Utför identifiering av
avlidna personer

Är expertvittne
i rättegångar

Upprätthåller register
på försvunna och avlidna
som inte identifierats

Identifierar svenskar
som dött utomlands i
samarbete med Interpol

Jorge Tenorio var en av ungefär 30 tandläkare som ingick i teamet i Thailand. För honom blev det totalt sju resor, den kortaste varade i tre veckor och den längsta i sju.

– Jag tror att jag orkade fortsätta för att jag såg vilka resultat vårt jobb bidrog till. Att en kropp identifieras är viktigt på ett juridiskt plan så att dödsbon och arv kan delas upp. Men det handlar även om att ge anhöriga ett avslut för att kunna gå vidare. Anhöriga kan fortsätta leta efter släktingar i flera år och fortsätter hoppas hela livet. Det är viktigt att få en kropp att begrava så att sorgearbetet kan komma igång på riktigt. Det är alltid tragiskt och tungt men det är bättre att få ett ordentligt farväl. Det är därför rättsodontologi är så viktigt.

”Jag tror jag orkade fortsätta för att jag såg vilket resultat vårt jobb bidrog till”

En av anledningarna till att det är enkelt att identifiera personer med hjälp av tänderna i Sverige är att jämförelseunderlaget är bra i form av detaljerade tandjournaler. Jorge Tenorio säger att han, efter Thailand, har börjat jobba mer rättsodontologiskt på sin praktik.

– Jag är väldigt noggrann och antecknar allt. Om det finns kronor eller broar, en vriden tand, en fläck på en tand eller lagningar. Som tandläkare följer man ofta en person länge, ibland genom hela livet. Jag vill kunna lämna ifrån mig ett så bra underlag som möjligt så att anhöriga kan få ett avslut och fortsätta sina liv, om det skulle behövas.

Genomför åldersbedömningar

Utfärdar rättsintyg

Analyserar bitspår och våldsskador i munnen och ansiktet i polisutredningar

Upprätthåller beredskap för identifiering vid katastrofer

Affärsområde Hälso- och sjukvård

Trygg vård med hög kvalitet

Varje år behandlar Praktikertjänsts läkare patienter över hela landet. Med patienten i fokus är Praktikertjänst en av de största aktörerna i Sverige inom privat hälso- och sjukvård. I verksamheten finns 590 verksamhetsansvariga läkare, sjukgymnaster, fysioterapeuter, psykoanalytiker, terapeuter, psykologer, sjuksköterskor, barnmorskor, logopedier, arbetsterapeuter och dietister.

Affärsområde Hälso- & sjukvård

Praktikertjänsts hälso- och sjukvårdsverksamheter finns runt om i hela Sverige och består av vårdcentraler, barnvårdscentraler, mödrahälsovård, psykologer och psykoterapeuter, sjukgymnaster och andra specialister. Praktikerna kan ägna sig åt sin kliniska verksamhet när administration, marknadsföring, utveckling, finansiering och annat som tar tid och kraft samordnas och sköts till stor del från det centrala kontoret. Det leder till att vårdpersonalen kan koncentrera sig på det som de gör bäst – att ge bra vård till patienterna.

Affärsområdets nettoomsättning uppgick under 2017 till 6 092 (5 913) miljoner kronor, det motsvarar 59 procent av koncernens totala omsättning. Inom

affärsområdet fanns det 590 (625) verksamma praktiker och totalt 5 000 anställda, praktiker inkluderade.

Bland de bästa

Praktikertjänsts vårdcentraler presterar återigen starkt i Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) nationella patientenkät, både i förhållande till offentliga enheter och andra privata aktörer. Hela 14 vårdcentraler i Praktikertjänsts regi kvalar in topp 100 och Praktikertjänst överträffar riksnittet i samtliga sju dimensioner som mäts: delaktighet/involvering, emotionellt stöd, helhetsintryck, information/kunskap, kontinuitet/koordinering, respekt/bemötande och tillgänglighet.

”Jag kan påverka och styra min verksamhet”

”Jag heter **Birger Öström** och det är sju år sedan jag startade vårdcentralen Cederkliniken i Piteå tillsammans med tre kollegor. Vi kände oss mer och mer styrda på vår förra arbetsplats och jag var trött på det. Ett tag funderade jag på att bli stafettläkare eller specialisera mig till akutläkare, men då dök möjligheten upp.

Det som var avgörande var vårt stora engagemang och vår vilja att faktiskt göra något nytt. Och givetvis bra uppbackning inom Praktikertjänst. Utan det ekonomiska stödet och affärsrådgivningen hade vi inte klarat det. Idag kan jag fråga Praktikertjänst centralt om råd, men de låter oss driva den dagliga verksamheten på mottagningen utifrån eget huvud.

Som chef har man alltid en massa problem på sitt bord, men som egen har jag makt att lösa dem. Jag kan påverka och styra min verksamhet vilket ger fantastiskt många möjligheter. Att vara en del av Praktikertjänst går inte att jämföra med att sitta i enorma organisationer där allt tar tid och det är så mycket politik.

Idag har vi på sju år blivit den största kliniken i Piteå med 12 000 listade patienter. Det var vår målsättning från början. Det har varit mycket jobb på vägen men trots det är vi glada att vi vågade ta steget att öppna mottagning genom en anställning i Praktikertjänst. Från dag ett har arbetet varit roligt, stimulerande och utvecklande, på alla plan, både som läkare och som ledare.”

Kvalitet i fokus

Praktikertjänst arbetar aktivt och kontinuerligt med vårdkvalitet och patientsäkerhetsfrågor. Företagets mål är att vara marknadsledande gällande vårdkvalitet och patientsäkerhet. Läs mer om Praktikertjänsts kvalitetsarbete på sida 26–28.

Nya specialister

Nya mottagningar med specialinriktning har öppnat under året, till exempel en hudmottagning i Landskrona och i Stockholm har en mottagning med fokus på ortopedi och idrottsmedicin öppnat i Liljeholmen samt en ny neurologimottagning i Farsta.

Prioritering av nya affärer

Nya affärer och nya praktiker är fokusområden de kommande åren. Samtidigt utvecklas IT-system för kommunikation mellan patient och vårdinrättning. Det kommer vara en framgångsfaktor på marknaden.

Affärsområde Hälso- & sjukvård

	2017	2016	2015
Netoomsättning, mkr	6 092	5 913	5 770
Antal verksamma praktiker	590	625	645
Antal anställda	4 963	4 866	4 800

Affärsområde Hälso- och sjukvård

Att ha samma läkare är en trygghet för patienten

Emelie Lagerqvist, 30 år, och hennes ögonläkare Eugenio Triay Salamanca följs åt. I åtta år har de tillsammans brottats mot hennes parsplanit, en ögonsjukdom som tidvis stulit så mycket som 80 procent av hennes syn.

Eugenio Triay Salamanca
Ögonspecialist

Ögonkliniken Vision, Sollentuna,
Stockholm

Hur känns det att få en spruta i ögat?

Emelie Lagerqvist berättar lugnt om behandlingen.

- Det spänner lite. Och fördelen är att det inte är lika läskigt att bli stucken i armen längre, säger hon.

Emelie fick diagnosen parsplanit när hon åkte in akut till S:t Eriks sjukhus med en allvarlig ögoninflammation. Hon lämnade sjukhuset med en ny ovanlig diagnos. Parsplanit.

- Då var jag rädd, det var läskigt att åka in, säger Emelie.

Sprutorna med kortison får hon när det är som värst, antingen i undre ögonlockets insida eller direkt in i ögongloben. Annars brukar det räcka med en låg dos kortisonpiller för att hålla svullnaden i ögat under kontroll.

Ögon är det vackraste av allt

Parsplanit är en immunologisk sjukdom, vilket innebär att kroppens immunförsvar attackerar friska celler, i det här fallet i ögat. Oftast skapar den inga stora problem. Men för Emelie sätter sig inflammationen i gula fläcken, området där synskärpan sitter. Det betyder att hon tidvis ser väldigt dåligt. Ibland är det så illa att hennes syn endast uppnår 20 procent av full skärpa. Efter en besvärsfri period på ett par år är synen nu 50 procent.

- Det lägger sig svarta fält över allt jag ser, förklarar Emelie.

- Tror du att det beror på graviditeten? Frågar hon Eugenio Triay Salamanca, ögonspecialist vid ögonkliniken Vision i Sollentuna.

- Det kan vara så, men man vet inte, säger han. Emelies mage är hög och rund, det är tre veckor kvar till beräknad förlossning. Det är viktigt att få ord-

ning på inflammationen utan att öka trycket i ögat inför att barnet ska födas. Och kortisonbehandlingen riskerar att höja det.

Eugenio fotograferar hennes ögonbotten för att kunna mäta hur inflammerad den gula fläcken är. Allt blir gigantiskt i OCT-kameran (Optical Coherence Tomography), de mascaratäckta fransarna bildar en liten skog runt Emelies öga. Kameran scannar ögats botten genom den förstörade pupillen.

- Det är det bästa som finns att titta i ett öga. Det är det vackraste av allt, jag skulle kunna titta i timmar, säger Eugenio.

Några minuter senare plockar han upp bilderna på skärmen inne i sitt mottagningsrum. Ögonbotten ser ut som en sol på väg ned, stor, rund och varmt gul. Röda streck är blodkärlen. Bilderna visar att det finns en svullnad i gula fläcken, som i vanliga fall ska se ut som en liten vulkan. Emelies buktar i stället som en liten kulle. Eugenio mäter svullnaden i tusendels millimetrar.

Samma läkare i åtta år

Emelie fick inledningsvis höga doser kortison för att dämpa svullnaden.

- Det var inte så kul, man blir svullen och konstig i kroppen. Men sen när jag inte åt lika mycket var det inte lika farligt. Jag har aldrig varit sjukskriven och alltid funkade i det vanliga livet, säger Emelie som arbetar som mäklare. Nu är hon inte rädd längre.

- Det är lite svårare att läsa och sitta framför datorn med texter. Och man får titta flera gånger så att man har fått med alla ord. Men Eugenio är en enorm trygghet att ha. Han gör att man inte är så orolig. Eugenio har varit hennes ögonläkare i åtta år och

hon har följt honom mellan de olika mottagningarna han arbetat på. Idag kör hon bil över hela stan för att kunna träffa honom. Hon är en av få patienter som har hans privata mobilnummer.

– Hittar man en så bra läkare överger man honom inte, säger hon.

– Man kan inte ta hem patienterna i ryggsäcken, man måste vara vetenskaplig. Men innanför finns såklart känslor och ibland suddar man lite på gränserna. Det är svårt att förklara. Man pratar samma språk, är på samma nivå, säger Eugenio.

– Och du vet ju att jag aldrig skulle störa dig med onödiga grejer, säger Emelie.

Hon har haft biverkningar och problem av sjukdomen. Ett tag var det så illa att celler från inflammationen spred sig i glaskroppen, det gelé som fyller öngloberna. Då tog de hjälp av reumatologer som är specialiserade på sjukdomar där immunsystemet attackerar friska celler, och Emelie åt cytostatika.

”Hittar man en så bra läkare överger man honom inte”

Efter högdosen med kortison fick hon också högt tryck i vänster öga, och hon drabbades av gråstarr. Men en linsoperation gjorde att hon kan se klart igen. Nu gäller det att hålla inflammationen i schack utan att orsaka ett för högt tryck. Trycket ökar ändå under en förlossning. En vecka efter besöket berättar hon på telefon att hon har fått tid för en spruta med kortison, eftersom dropparna inte har hjälpt tillräckligt mycket. Den här gången i undre ögonlocket.

– Själva sprutan känns inte så mycket, de bedövar. Men man blir lite svullen. Det är väl eftersom jag ska föda snart som det är bra att ordning på det, konstaterar Emelie lugnt.

Dotterbolag Hälso- och sjukvård

Vård för livets alla skeden

Praktikertjänst driver 15 dotterbolag inom Affärsområde Hälso- och sjukvård. Tillsammans täcker de livets alla skeden och behandlar patienter över hela landet.

**Dotterbolag
Hälso- och
sjukvård**

Dotterbolagen har successivt vuxit och blivit fler genom åren. Under 2017 uppgick deras samlade nettoomsättning till 2 536 mkr, en ökning med närmare 1,7 procent jämfört med föregående år. Ökningen beror dels på organisk tillväxt i de befintliga verksamheterna samtidigt som nya affärsmöjligheter har tagits till vara.

Medarbetarinitiativ som förnyar

Praktikertjänst N.Ä.R.A. – ett dotterbolag inom Praktikertjänstkoncernen – var med applikationen Stelpa en av tre finalister till Årets välfärdsförnyare, ett pris som delas ut på Stora samhällsgalan. Stelpa är en applikation för läsplattor som gör patienten mer delaktig i vården och dessutom effektiviserar processer vilket frigör mer tid för patientarbete. Applikationen är ett medarbetarinitiativ som började utvecklas efter att Praktikertjänst N.Ä.R.A. startat ett nytt team inom avancerad hemsjukvård 2014.

Invigning av Sveriges modernaste rehabiliteringscenter

Den 15 november invigdes rehabiliteringskliniken Rehab Station Stockholm sitt nya center, en unik verksamhet som efter 30 år har byggt helt nya lokaler

i Frösundavik utanför Stockholm. Lokalerna har utformats med hjälp av patienter och medarbetare som själva sitter i rullstol och har en icke-sjukhuslik miljö, en läkande miljö för de som på något sätt drabbats av sjukdom eller skada.

Nordens största privata psykiatriverksamhet

Praktikertjänst Psykiatri tecknade avtal med Stockholms läns landsting om att fortsätta driva Järvapsykiatri i Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista samt att ta över driften av privat öppen- och slutenvård i nordöstra Stockholm. Genom de nya avtalen blir Praktikertjänst Psykiatri Nordens största privata psykiatriverksamhet med ansvar för omkring 18 000 patienter.

FREندا förenklar och effektiviserar

Utöver dotterbolag som driver hälso- och sjukvård har Praktikertjänst startat ett nytt bolag för att vidareutveckla och driva tandvårdsplattformen Frenda. Den webbaserade plattformen förenklar och effektiviserar tandvården och systemet kommer under första kvartalet 2018 att vara tillgängligt för användare utanför Praktikertjänstkoncernen.

Om våra dotterbolag

Barnbördshuset i Stockholm AB

BB Stockholm bedriver vård under graviditet och förlossning samt gynekologisk öppenvård. I verksamheten ingår barnmorskemottagningar, barnvårdscentral och ungdomsmottagning samt en förlossnings- och eftervårdsavdelning belägen på Danderyds sjukhus. Verksamheten ägs av Danderyds sjukhus och Praktiker-tjänst AB tillsammans.

CityAkuten i Praktiker-tjänst AB

När CityAkuten startade 1983 var det en av de första mottagningarna dit människor kom för att de hade valt det själva. Många uppskattade möjligheten att få snabb specialistvård mitt inne i city. Idag är CityAkuten ett helt vårdkvarter med drygt 400 anställda vid Hötorget i Stockholm.

Praktiker-tjänst Röntgen AB

Praktiker-tjänst Röntgen är en av landets största och äldsta privata vårdgivare av bilddiagnostik – med tolv mottagningar i Stockholm, Malmö, Västerås och Uppsala.

Praktiker-tjänst Närsjukhus i Västra Götaland AB

Från den 7 april 2015 har Praktiker-tjänst tagit över driften av viss öppen specialistsjukvård på Dalslands, Lysekils och Strömstads sjukhus. Specialist-sjukvården samlas i Praktiker-tjänsts dotterbolag Praktiker-tjänst Närsjukhus Dalsland Lysekil Strömstad.

Praktiker-tjänst N.Ä.R.A. AB

Praktiker-tjänst N.Ä.R.A. AB är en stor och viktig aktör inom sjukvården i Stockholms län. Företaget är representerat i hela länet och har verksamhet inom bland annat närsjukvård, äldresjukvård, rehabilitering, palliativ slutenvård och ASIH.

Praktiker-tjänst Psykiatri AB

Praktiker-tjänst Psykiatri AB erbjuder patienten och dess närstående hög tillgänglighet och delaktighet, professionellt och personligt bemötande med tre mottagningar i Stockholm. Två allmänpsykiatriska specialistmottagningar i Spånga och Kista samt en psykiatrisk specialistmottagning i Rinkeby. Under 2018 växer verksamheten ytterligare och blir Nordens största privata psykiatriverksamhet.

Rehab Station Stockholm AB

Rehab Station Stockholm är ett internationellt rehabiliteringscenter och tar emot patienter från hela världen. Bolaget bedriver rehabilitering av hög standard i en stimulerande och kreativ miljö. Rehabiliteringen bygger på integrerade medicinska, psykosociala, hälsobefrämjande och tekniska insatser.

Ryggkirurgiska kliniken i Strängnäs AB

Ryggkirurgiska kliniken i Strängnäs strävar efter att bli Europas främsta kompetenscentrum för ryggsjukdomar och verka inom hela det ryggkirurgiska området.

Scandinavian Venous Centre AB

Venous Centre är Skandinavien ledande helspecialiserade klinik för åderbräck. Det delägda bolaget har lyckats bevisa är att det går att göra något åt åderbräck. Med modern laserbehandling är det snabbt, enkelt och skonsamt. Verksamheten bedrivs i Stockholm, Göteborg och Malmö.

Praktiker-tjänst Anestesisjukvård AB

Bedriver anestesisjukvård främst inom Stockholmsområdet. Har bland annat mobila enheter som utför tjänster hos andra vårdgivare.

Sollentuna Specialistklinik AB

Sollentuna Specialistklinik grundades 2007 och sedan hösten 2014 drivs företaget inom Praktiker-tjänstkoncernen. Specialistläkarmottagningen innefattar specialiteterna ortopedi, öron-, näsa- och halssjukdomar, smärtmottagning samt endoskopiverksamhet. Dessutom finns specialister i anestesiologi knutna till kliniken.

Stockholm Heart Center AB

Kombinerar mottagning för kardiologi och klinisk fysiologi. Med drygt 30 000 besök per år är bolaget en av Sveriges största privata öppenvårds-mottagningar för patienter med hjärt-kärlsjukdom.

Närsjukvården Österlen AB

Närsjukhuset Simrishamn drivs av Praktiker-tjänst på uppdrag av Region Skåne. För patienter gäller samma villkor för vård som hos övriga vårdgivare inom regionen.

UltraGyn Stockholm AB

UltraGyn startade ursprungligen 1991 och är sedan 2017 ett helägt dotterbolag i Praktiker-tjänstkoncernen. Verksamheten har successivt växt och utvecklats till att bli ett av Stockholms ledande företag inom området specialiserad vård för kvinnor i livets alla skeden.

Frenda AB

FRENDÄ är effektiva och användarvänliga IT-lösningar framtagna tillsammans med användarna, för att ge stöd och mer tid för vård av patienterna. Det som började som ett webbaserat journalsystem utvecklas nu till att bli en plattform för framtidens tandvård.

6500

kvadratmeter för vård gör Rehab Station till ett internationellt rehabiliteringscenter och de tar emot patienter från hela världen.

Forskning och utveckling

Rehab Station kombinerar sin kliniska verksamhet med en omfattande forsknings-, utvecklings- och utbildningsverksamhet. På detta sätt ökar vårdkvaliteten för de personer som drabbats av skada eller sjukdom inom mottagningens kompetensområde. Rehab station har en nyckelroll i rehabiliteringen av personer med ryggmärgsskada, ryggmärgsbräck, stroke, multipel skleros och andra neurologiska skador/sjukdomar.

Dotterbolag Hälso- och sjukvård

Innovativt på nyöppnade Rehab Station

Efter flera år av planerande och byggande har Rehab Station Stockholm slagit upp dörrarna till sin nya rehabiliteringsverksamhet i Solna. Under processen har tidigare patienter, arkitekter och medarbetare varit engagerade i att skapa en unik miljö för rehabilitering.

Jonas Sköldberg
VD, Rehab Station

Rehab Stations ambition har sedan 1987 varit att kunna erbjuda rehabilitering i en icke-sjukhuslik miljö när livet tar en ny vändning. I anslutning till Hagaparken har det byggts ett helt nytt hus där patienter med ryggmärgsskador, trauman, MS och andra neurologiska sjukdomar erbjuds en plats för återhämtning och en väg tillbaka till livet.

Fokus på det friska

Patienterna som vårdas och rehabiliteras kan behöva hjälp dygnet runt, med dagrehabilitering eller livslånga kontroller. Rehab Station Stockholm skiljer sig från andra, främst genom sitt fokus på det friska i stället för det sjuka.

– Flera av våra egna medarbetare som sitter i rullstol och som har en stor erfarenhet från en egen rehabiliteringsprocess har varit mycket involverade i hela arbetet, säger Jonas Sköldberg, VD på Rehab Station Stockholm.

Välkomnande och öppet

De nya lokalerna är cirka 6 500 kvadratmeter och har 50 vårdrum. På Rehab Station arbetar bland annat läkare, sjukgymnaster, arbetsterapeuter, kuratorer, logopedier, psykologer och sjuksköterskor.

– Våra patienter kommer ofta direkt från akutsjukhusets sterila lokaler till våra mer ombonade aktivitetsytor. Att ha en välkomnande och öppen planlösning, med till exempel hängtyor och biljardbord som är helt anpassad för patienten är oerhört avgörande för en snabb och framgångsrik återgång till ett aktivt liv efter olycka eller skada, säger Jonas Sköldberg.

Både ute- och innemiljön har många innovativa lösningar. Allt är anpassat för rullstol, det finns till exempel övningskök i rullstolshöjd och stora ytor för rullstolsskola samt en väl tilltagen träningshall. Alla toaletter är handikappanpassade och vådrummens inredning såsom badrumsskåp och garderober är höj- och sänkbara.

Hög kvalitet lönar sig

Kvalitetsarbetet går som en röd tråd genom alla verksamheter och Praktikertjänsts ambition är att vara marknadsledande när det gäller kvalitet och patientsäkerhet. När patienterna får svara på frågor kring vårdkvalitet får Praktikertjänsts mottagningar i genomsnitt högre betyg än både övriga privata aktörer samt offentliga verksamheter.

Praktikertjänst arbetar inom sex kvalitetsområden

- Klinisk kvalitet
- Patientsäkerhet
- Miljö
- Arbetsmiljö
- Strålskydd
- Vårdhygien

Praktikertjänst har alltid arbetat intensivt för att skapa verktyg och förutsättningar för att kvalitet ska få en betydande plats inom bolagets verksamheter. Sedan 2016 finns en kvalitetsstrategi, med syftet att säkerställa att verksamheterna levererar mätbar, högkvalitativ vård till rätt kostnad, också benämnt som värdebaserad vård.

Kvalitetsstrategin beskriver förutsättningar och ger konkreta verktyg som ska underlätta för verksamheterna att säkra och utveckla sin kvalitet till nytta för patienterna. Praktikertjänst vill skapa en mer lärande organisation, där goda exempel och metoder sprids. Det ska vara lätt att göra rätt.

Praktikertjänst bedriver verksamhet för att leverera tjänster inom tandvård samt hälso- och sjukvård till patienter. Kvaliteten i dessa tjänster handlar om att arbeta förebyggande och ge rätt behandlingar på rätt sätt till rätt patienter. Syftet är att hjälpa patienter att komma tillrätta med de hälsoproblem som de söker för samt att ge förutsättningar att behålla sin hälsa.

Vårdens förutsättningar förändras

Arbetsprocesserna inom tandvård och hälso- och sjukvård förändras ständigt. Kraven från myndigheter och från patienterna ökar. Samtidigt har vi idag nya tekniker och material att förhålla oss till. Digitaliseringen sker med stor hastighet, framförallt inom protetik och röntgen. Tandläkare framställer egna tandtekniska konstruktioner och tandteknik skeppas från hela världen. Nyutbildade tar med sig andra kunskaper och erfarenheter än tidigare. Svenskar väljer att utbilda sig i andra länder och många kommer till Sverige med utbildningar från andra länder.

Våra patienter efterfrågar specifik vård efter att ha sökt fram olika tekniker på internet. Allt detta gör att förutsättningarna inom tandvården ser helt annorlunda ut än tidigare och ställer stora krav på framtidens tandvård.

De nya förutsättningarna gör också att kvalitetsarbetet sätts på prov. Det ställer särskilda krav på olika metoder för att säkerställa hög kvalitet.

Utgångspunkter i kvalitetsarbetet

I den svenska tandvården och hälso- och sjukvården finns tydliga regelverk för hur organisationer ska arbeta med ledningssystem. Enligt ett av de viktigaste dokumenten på området, Socialstyrelsens föreskrift *SOSFS 2011:9*, är ett ledningssystem ett system som syftar till att:

- Fastställa hur verksamheten ska ledas
- Sätta upp mål för verksamheten
- Följa upp och utvärdera dessa mål

Praktikertjänst är ett unikt bolag där ägarna är verksamhetsansvariga och därmed känner och tar ansvar för ledning, målsättning samt utvärdering lokalt. Centralt genomförs strategiskt kvalitetsarbete i syfte att underlätta arbetet i verksamheterna. Kvalitetsledningssystemen är därför av stor betydelse för att säkra vårdprocesser och stödjande rutiner. Vi arbetar med PGSA-hjulet i alla våra processer där vi nu lägger stor vikt på uppföljning samt att sprida goda exempel.

Implementering av kvalitet i organisationen

Kvalitetsarbete har alltid varit starkt prioriterat i Praktikertjänst. Vi påbörjar de flesta av våra förändringar i liten skala för att sedan utöka dem till en mer omfattande nivå. Lösningarna behöver hela tiden testas och utvärderas – och i vissa fall omprövas – med siktet inställt på att nå den övergripande ambitionen. Utvecklingsarbetet sker därför alltid i samarbete med verksamheterna och kvalitetsexperter inom respektive område.

Att sätta av tillräckligt med tid för kvalitetsarbete har alltid varit svårt i en tidspressad arbetsmiljö. Många verksamheter upplever dock att ett planerat kvalitetsarbete frigör mer klinisk tid då säkrade processer och rutiner skapar ordning och reda. Det blir lättare att göra rätt. Genom att modernisera kvalitetsledningsverktygen flyttar vårt kvalitetsarbete från händelse- och tillbudsanalyser till ett mer förebyggande riskarbete.

Hinder och utmaningar

En ökad transparens kan skapa en osäkerhet och ovilja att dela med sig av eventuella misslyckanden. Obehag att visa och jämföras mot andra är kommentarer som vi ofta får. Däremot är många praktiker intresserade av att kunna se egna resultat i relation till nationella och internationella resultat.

Risken för att verksamheter undviker svåra patienter och metoder för att de ska minimera risken av att få sämre resultat måste stävjas. Därför ska alltid kvalitetsresultat från kvalitetsregister hanteras och tolkas med stor ödmjukhet baserat på fakta kring förutsättningar och kringliggande faktorer.

Tid för inmatning i kvalitetsregister får inte tas från den kliniska tiden med patient. I dag ökar det administrativa arbetet i värden och därmed minskar den kliniska tiden med patienten. Detta medför en ökad patientsäkerhetsrisk.

Våra metoder och verktyg

Kvalitetsledningssystem

Praktikertjänst Hälso- och sjukvård har ett webbaserat ledningssystem där verksamheterna dokumenterar sina rutiner direkt i systemet. Det är ett integrerat ledningssystem som innefattar kvalitet, miljö, arbetsmiljö och säkerhet. Ledningssystemet uppdateras och revideras kontinuerligt utifrån ändrade krav från bland annat myndigheter och beställare. Ett nytt enklare och mer användarvänligt kvalitetsledningssystem, samt verktyg för avvikelse- och kemikaliehantering, utvecklades under 2017 och testas i början av 2018. Avsikten är att det nya systemet ska implementeras fullt ut inom alla hälso- och sjukvårdsenheter under första halvåret 2018 och efter sommaren i alla tandvårdsenheter.

Kvalitetsdialogen

År 2012 införde Praktikertjänst Kvalitetsdialogen för att ytterligare följa upp det kvalitets- och patientsäkerhetsarbete som pågår i verksamheterna. Kvalitetsdialogen innebär att alla verksamheter får ett personligt besök av en kollega med specifik kunskap kring kvalitet, där kvalitet och patientsäkerhet diskuteras strukturerat. Under hösten 2017 förbättrades den kliniska kvalitetsdialogen ytterligare genom att omfatta samtliga kvalitetsområden med klinisk kvalitet som prioriterat område.

Diplomeringsmodell

Praktikertjänsts interna kvalitetsdiplomering innebär att verksamheten ska ha alla rutiner dokumenterade och att man årligen uppdaterar dessa. Verksamheten ska också arbeta systematiskt med avvikelshantering. Detta gör att säkerställa att verksamheterna lever upp till de krav som finns inom kvalitet och patientsäkerhet.

Patientsäkerhetsberättelse

Varje år upprättar Praktikertjänst en patientsäkerhetsberättelse, enligt Patientsäkerhetslagen (SFS 2010:659) och Socialstyrelsens föreskrifter om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9). Patientsäkerhetsberättelsen är en sammanställning av patientsäkerhetsarbetet där det framgår hur arbetet har bedrivits under föregående kalenderår, vilka åtgärder som vidtagits för att öka patientsäkerheten och vilka resultat som har uppnåtts. Praktikertjänst anger också i patientsäkerhetsberättelsen hur patientsäkerhetsarbetet ska bedrivas under det kommande året och vilka förbättringsområden som identifierats.

Anmälningssärenden

Praktikertjänst har tydliga rutiner för risk- och avvikelshantering i ledningssystemet. Avseende risker i verksamheten görs en riskanalys vid förändring i verksamheten, införande av nya metoder, material och annat som direkt kan påverka patientsäkerheten. Patientens rätt till ett bra bemötande, information kring behandlingsalternativ och delaktighet i vården är grundläggande för en framgångsrik vård. Trots insatser från vårdgivarens och verksamhetens sida inträffar ändå klagomål riktade dels mot vårdgivaren, dels mot enskilda vårdutövare.

Hanterar synpunkter

Patienters och närståendes synpunkter på vården är viktiga för oss och utgör en viktig del av det förbättringsarbete som sker ute i verksamheterna. Genom att ta till vara synpunkterna på ett systematiskt sätt, och genom att dokumentera, åtgärda och följa upp blir vården bättre. Viktigt är också att patienten får en återkoppling på sitt klagomål.

Vikten av att fånga patienternas uppfattningar

Allt kvalitetsarbete som utförs inom Praktikertjänst har till syfte att skapa patientsäkerhet i en god arbetsmiljö och i en hållbar miljö. De goda exempel som identifieras ska driva arbetet framåt. För att möjliggöra detta krävs att patienterna får ge sin syn på vårdens resultat och vilket mervärde vården skapat.

Praktikertjänst och SKaPa

Praktikertjänst var tidigt med i arbetet med kvalitetsregistret SKaPa. Vår pilotklinik på Gotland skickade information om sina patienter till SKaPa redan 2010. Vi har representanter i såväl SKaPas styrgrupp. Praktikertjänst har inlett ett arbete för att samtliga tandvårdsverksamheter ska ges möjlighet att arbeta med systematisk uppföljning av klinisk kvalitet genom SKaPa.

Lex Maria och IVO

Vanligast är att verksamheterna direkt hanterar klagomålet/synpunkten och återkopplar till patient eller närstående. Patienten kan också vända sig med sitt klagomål till landstingens/regionernas patientnämnd eller välja att göra en anmälan till IVO. Antalet anmälningar till IVO var under året 101 stycken.

Praktikertjänst har också liksom andra vårdgivare skyldighet att anmäla händelser som medfört eller hade kunnat medföra en allvarlig vårdskada till IVO, enligt lex Maria.

Hållbarhet

I över femtio år har Praktikertjänst tillhandahållit tandvård och hälso- och sjukvård över hela Sverige. Utifrån våra tre fokusområden arbetar vi för att bidra till en mer hållbar värld.

Ett unikt vårdbolag

Som Sveriges största aktör inom privat tandvård samt hälso- och sjukvård spelar Praktikertjänst en viktig roll i samhället. Vi vill vara ansvarstagande och driva på utvecklingen för hög hälsa och eftersträvar hela tiden en öppen dialog med olika aktörer. Vår vision är att vi ska vara Sveriges mest attraktiva vårdbolag – för både patienter, medarbetare och samhället i stort.

Detta är Praktikertjänsts lagstadgade hållbarhetsrapport enligt kraven i årsredovisningslagen (ÅRL).

Rapporten gäller för alla bolag i Praktikertjänstkoncernen.

Praktikertjänst har funnits i snart 60 år.

Verksamheten bedrivs genom 1400 verksamheter, fördelat på 1 100 tandvårdsverksamheter, 270 specialistenheter, 145 vård- och rehabenheter och 15 vårdotterbolag. En av hörnstenarna i Praktikertjänsts kooperativa affärsmodell är att endast de som arbetar som verksamhetsansvariga vårdutövare i bolaget kan vara aktieägare. Vi driver verksamheten på affärsmässiga grunder men samtidigt tar vi ett stort samhällsansvar.

Vår modell borgar för hög kvalitet och hög kontinuitet. Det visar årliga undersökningar som Nationell patientenkät från SKL och Svenskt Kvalitetsindex mätning om kundnöjdhet i olika branscher. I båda undersökningarna hamnar Praktikertjänst och företagets enheter bland de bästa.

Mesta möjliga vård för varje krona

Grundidén inom Praktikertjänst är att låta vårdutövarna stå för vården, medan administrationen i så stor utsträckning som möjligt sköts centralt. Modellen kombinerar individuell frihet för praktiken med mycket patientkontakt och den stora koncernens skalfördelar kring inköp, gemensam IT och ekonomiska resurser. En smart struktur som både patienter och medarbetare vinner på när vårdutövaren, det vill säga läkaren, tandläkaren eller annan vårdpersonal, som möter patienten också är densamma som planerar verksamheten, fattar besluten och får mer tid över till det hen är bra på: att ge patienten en god och säker vård.

Praktikertjänst arbetar också för en nära samverkan mellan offentlig och privat vård. Att samarbeta i

effektiva vårdkedjor där du som patient får god vård, slipper onödiga köer och inte behöver hänvisas fram och tillbaka betyder i slutändan mer vård för pengarna.

Vi tar ansvar för att bedriva en ekonomiskt sund och långsiktig verksamhet i samklang med den miljö vi verkar i. Vi accepterar inte åtgärder som snedvrider konkurrens och hindrar en sund ekonomisk utveckling.

Tre fokusområden

I år tar vi fram vår första, större hållbarhetsrapport. Det har skett mot bakgrund av de nya lagkraven men lika viktigt har varit att hållbarhetsfrågorna finns i vårt DNA. Vi är ett företag vars medarbetare drivs av starka värderingar som bottenar i vår värdegrund: professionalism, omtanke och nytanke. Dessutom vill vi verka för transparens gentemot patienter, medarbetare, aktieägare, uppdragsgivare samt, givet vår position som Sveriges största aktör inom privat tandvård och hälso- och sjukvård, inte minst samhället i stort.

För att stödja utvecklingen av vårt hållbarhetsarbete har vi under 2017 bland annat gjort en intressentanalys, en väsentlighetsbedömning och en riskanalys som i sin tur ligger till grund för våra icke-finansiella resultatindikatorer (KPI).

Vi utgår ifrån tre fokusområden i vårt prioriterade hållbarhetsarbete

Vi tar ansvar för patienterna

Vi tar ansvar för medarbetarna

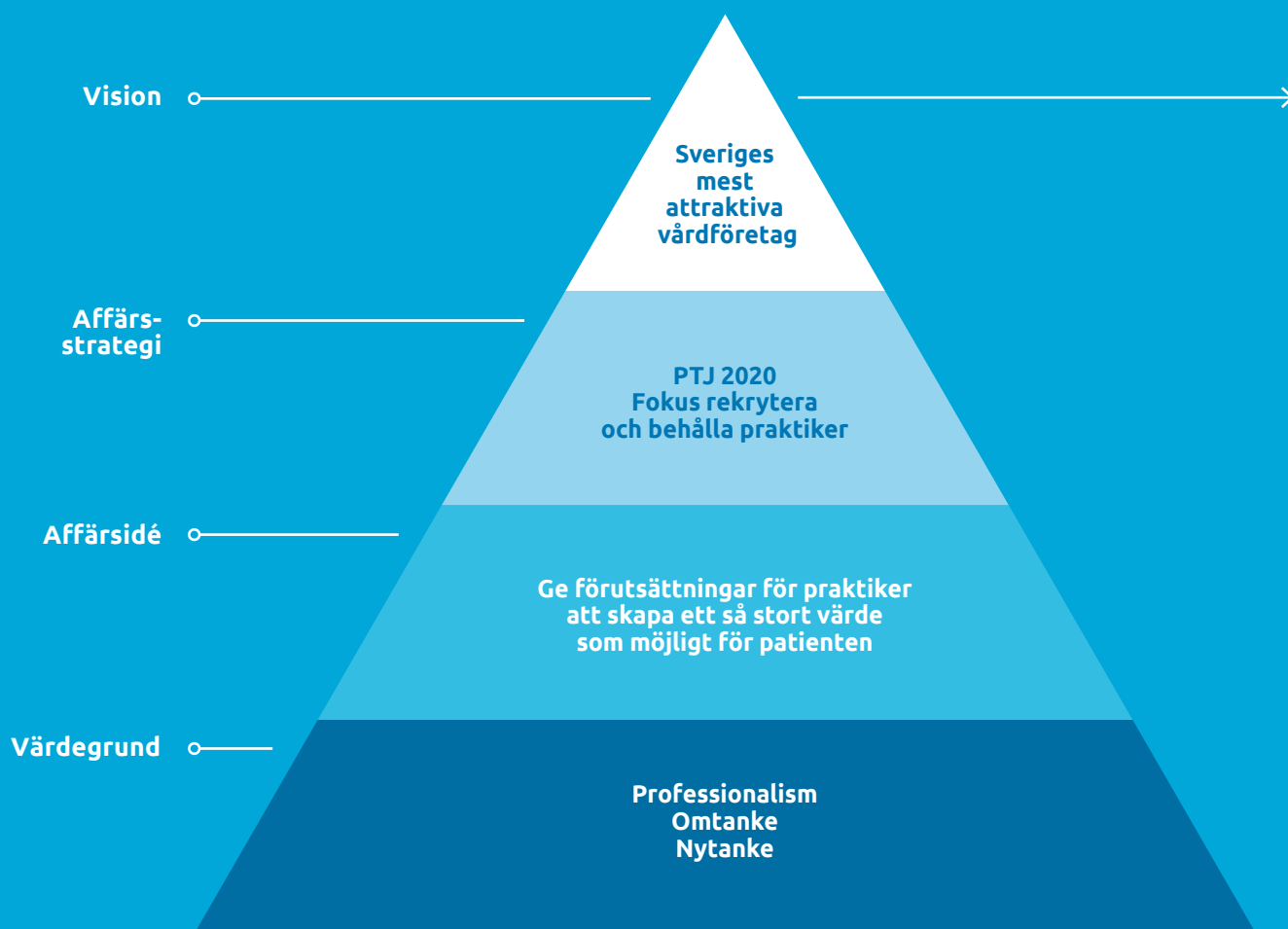

Vi tar vårt samhällsansvar

Praktikertjänsts hållbarhets- arbete och Agenda 2030

Praktikertjänst omfattas av de nya lagkrav om hållbarhetsrapport som började gälla 2017. Hållbarhetsarbetet är, och har länge varit, en självklarhet i Praktikertjänsts verksamhet. Vår koncern spelar en betydande roll i det svenska samhället och det är naturligt för oss att ta ansvar och att vara transparenta.

FN:s globala hållbarhetsmål

En av flera utgångspunkter för Praktikertjänsts strukturerade hållbarhetsarbete är FN:s Agenda 2030 vilken antogs av FN:s medlemsländer i september 2015. Det är en universell agenda som inrymmer de 17 globala målen för hållbar utveckling. Det är den mest ambitiösa överenskommelsen för hållbar utveckling som världens ledare någonsin har antagit.

Praktikertjänsts hållbarhetsfokus

Utgår ifrån FN:s globala mål och företagets kärnverksamhet

Vårt hållbarhetsfokus är formulerat baserat på gemensamma nämnare mellan FN:s globala mål, vår filosofi och vårt existensberättigande. De gemensamma nämnarna har identifierats i en analys mellan Agenda 2030 och koncernens styrande dokument och formulerats som Praktikertjänst hållbarhetsfokus. Dessa fokus integreras i vår affärsplan och blir därmed en naturlig del i den löpande styrningen och uppföljningen av verksamheten.

Patienter
Hälsa och
välbefinnande

Medarbetare
Arbetsmiljö
och jämställdhet

Samhälle
Miljö och
finansiering

Skapar en röd tråd mellan FN:s mål och våra styrande dokument

Våra fokusområden är förankrade i FN:s globala mål på flera sätt med olika beröringspunkter. Följande områden har bäring på vår verksamhet.

- **Hälsa och välbefinnande** – Vår kärnverksamhet är att ge vård av hög kvalitet och på så vis bidra till god hälsa och högt välbefinnande. Vi ser vårt ansvar utifrån hela vårdkedjan.
- **Arbetsmiljö och jämställdhet** – Engagerade medarbetare och praktiker är en förutsättning för att kunna leverera vård av hög kvalitet. För det krävs god arbetsmiljö och bra villkor.
- **Miljö och finansiering** – Vår verksamhet har påverkan på miljön. Delar av verksamheten är skattefinansierad. Båda dessa faktorer ställer krav på att agera långsiktigt, hållbart och ansvarstagande gentemot nuvarande och kommande generationer.

**Integreras i
vår affärsplan**

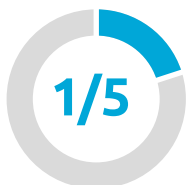
Fokus

Vi tar ansvar för patienterna

En av tre tandvårdspatienter besöker våra tandläkare

En av fem vårdpatienter går till någon av Praktikertjänsts mottagningar

En god hälsa är en grundläggande förutsättning för människors möjlighet att nå sin fulla potential och att bidra till samhällets utveckling. Investeringar i hälsa genom till exempel hållbara hälso- och sjukvårdssystem är en återinvestering i samhällets utveckling i stort.

Praktikertjänst grundades för att underlätta för privatpraktiserande läkare och tandläkare men också för att bedriva en av den vård sökande allmänhetens uppskattad verksamhet. Sedan vår verksamhets början 1960 har vi startat många nydanande och lyckade satsningar inom vård, tandvård, barnomsorg och missbrukarvård för att möjliggöra och säkerställa alla människors rätt till vård och valfrihet.

För Praktikertjänst är det viktigt att kunna erbjuda våra patienter en god och säker vård. Det sker med stöd av vårt kvalitetsarbete och genom ständiga förbättringar, allt för att ge bättre vårdkvalitet och högre patientsäkerhet. Det resultat som kommer fram i patientundersökningar visar att arbetet som görs ger resultat och att det finns skäl att vara stolta över det arbete vi gör. Såväl SKL som SKI gör patientenkäter som mäter kvalitet och patientnöjdhet inom vården. Praktikertjänst verksamheter har de senaste åtta åren tillhört de bolagen med allra bäst resultat.

Patienter – mål

Mål

90 procent "Kundnöjdhet" inom tandvård

Under 2018 beslutas ett mål för "Kundnöjdhet" inom primärvården

Under 2018 beslutas ett mål för "Kundnöjdhet" inom specialistvården

Under 2018 beslutas ett mål för "Kundnöjdhet" inom rehabverksamheten

Under 2018 beslutas nya mål och KPI:er för klinisk kvalitet i koncernen

Mål och KPI:er kompletteras baserat på 2017 års resultat i SKI och SKL:s patientenkäter med avseende på "Helhetsintryck" inom primärvården och specialistvården.

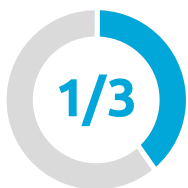
Fokus

Vi tar ansvar för medarbetarna

Åtta av tio
anställda är
kvinnor

Andel ägare med
utländsk bakgrund

Våra medarbetare gör skillnad för patienterna varje dag. De är länken till god kvalitet och deras hälsa, kompetens och värderingsstödda engagemang har en central roll i införandet av nya metoder. Vi strävar efter ett ledarskap som leder till delaktighet, möjlighet att påverka och i slutändan högre vårdkvalitet.

Som arbetsgivare är Praktikertjänst angelägen om att varje medarbetare har god hälsa och mår bra både på jobbet och på fritiden. Bolaget arbetar därför aktivt med arbetsmiljöfrågor och friskvård. Grunden till detta arbete är interna riktlinjer och policyer som säkerställer att arbetsmiljölagstiftning och tillhörande förordningar följs.

En god hälsa är en prioriterad fråga för Praktikertjänst som vårdbolag, för såväl patienter som medarbetare. Inom hela bolaget var sjukfrånvaron 2017 1,9 (2,6) procent.

Flera initiativ har under 2017 påbörjats inom området, bland annat förebyggande hälsoarbete, snabb rehabilitering och ledarskapsutveckling. Ett exempel på detta är att Praktikertjänst tecknat ett koncernövergripande avtal med Previa i syfte att tillsammans driva förebyggande arbete för bättre hälsa. Aktiviteter på dessa områden fortsätter under kommande år.

Hösten 2017 uppmärksammades, på flera håll i världen, kränkande särbehandling och trakasserier mot främst kvinnor under #metoo. Praktikertjänst har nolltolerans mot all form av kränkande särbehandling. Det innebär att vi tar avstånd från och konsekvent motverkar alla former av diskriminering, mobbing och sexuella trakasserier. Det finns också en konsekvent praxis sedan 15 år tillbaka för hur vi hanterar dessa typer av ärenden, och företagets introduktionsutbildning innehåller avsnitt om både vår värdegrund och mänskliga rättigheter. Under 2017 har Praktikertjänst uppdaterat både policy och rutiner mot kränkande särbehandling.

Ett karriärslångt lärande

Vi tror på ständiga förbättringar och att alla människor kan och vill fortsätta utvecklas. Därför är vi en

lärande organisation som erbjuder våra medarbetare möjlighet till kompetensutveckling.

Fortbildning är ett sätt att utveckla kvaliteten och därmed ge patienterna den allra bästa vården. För oss inom Praktikertjänst är det viktigt att både chefer och medarbetare söker ny kunskap, uppdaterar befintlig kunskap och säkerställer att de får tillgång till den kunskap som de behöver. Ytterst handlar det om att säkra att Praktikertjänst erbjuder kvalitativ vård och god service till alla våra patienter.

Vi har under 2017 genomfört några initiativ som för att stärka oss ytterligare inom utbildningsområden. Vi har lanserat PTJ Akademi, en kompetensportal där alla våra medarbetare kan hitta vårt breda utbud av kurser och få överblick över sin utbildningshistorik.

Visselblåsarsystem

Praktikertjänst strävar efter att ha ett öppet företagsklimat, hög affärsetik och alltid se möjligheterna med nya förbättringar. Våra medarbetare, kunder och leverantörer är våra viktigaste källor till insikt om eventuella brister som måste rättas till. Den som misstänker en oegentlighet, som strider mot Praktikertjänsts värderingar, affärsetiska policy eller lagen ska ha möjlighet att komma till tals utan rädsla för repressalier. Du kan välja att lämna dina uppgifter anonymt. För att skydda uppgiftslämnare finns Praktikertjänst visselblåsarfunktion med tillhörande rapporteringsfunktion.

Via detta system kan misstanke om allvarliga oegentligheter rapporteras. Hit räknas bland annat:

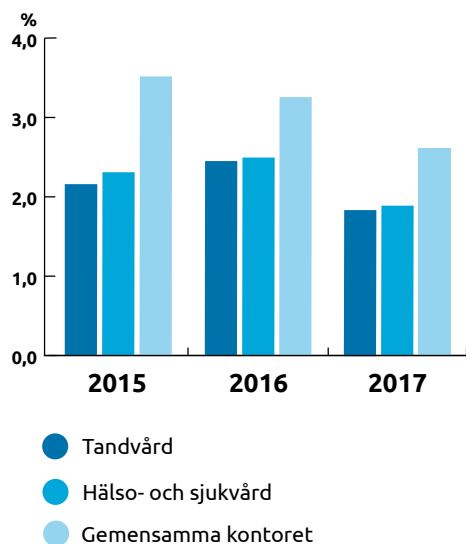
- ekonomisk brottslighet såsom mutor, bestickning, stöld, bedrägeri och förfalskning, bokföringsbrott och annan överträdelse av redovisnings- och skattelagstiftning,
- en intressekonflikt mellan en anställd och Praktikertjänst eller
- andra allvarliga oegentligheter som rör Praktikertjänsts vitala intressen eller enskildas liv och hälsa, som till exempel allvarliga miljöbrott, stora brister i säkerheten på arbetsplatsen och mycket allvarliga former av diskriminering och trakasserier.

Eventuella anmälningar tas emot och hanteras av en extern part som i sin tur rapporterar ärendet till en inrättad Etisk kommitté. Kommittén inkluderar, förutom ett antal nyckelroller inom Praktikertjänst, även en extern jurist – vid händelse att en anmälan skulle beröra någon av medlemmarna i den etiska kommittén.

Forskning och utveckling

Praktikertjänsts forsknings- och utvecklingsbidrag syftar till att stimulera projekt som kan få betydelse för koncernens verksamhet och utveckling men också i samhället i stort. För 2017 har elva projekt inom tandvård och hälso- och sjukvård tilldelats bidrag. Projekten spänner från ryggmärgsskador och korsbandskirurgi till läskdrickande och tanderosion och har fått dela på 500 000 kronor.

Total sjukfrånvaro

Medarbetare – mål

Mål

Nollvision arbetsolyckor

Nollvision arbetsrelaterad sjukfrånvaro

Nollvision kränkande särbehandling

100% nöjda medarbetare

100% engagerade medarbetare i arbetet
med en god hälso- och säkerhetskultur

Fokus

Vi tar vårt samhällsansvar

18,2

kilo rent kvicksilver har samlats in under 2017 i de saneringar som utförts inom projektet LIFE samt övriga saneringar.

Våra verksamheter har på sina egna sätt olika bäring och påverkan på miljön och vår omvärld. För oss är det självklart att ta ansvar för att utveckla den svenska värden på ett sätt som främjar hälsa, miljö och hushåller med våra gemensamma resurser. Praktikertjänst tar ansvar för att bedriva en ekonomiskt sund och långsiktig verksamhet i samklang med den miljö vi verkar i. Vi accepterar inte åtgärder som snedvrider konkurrens och hindrar en sund ekonomisk utveckling. Som ett led i detta fattar Praktikertjänst beslut under 2018 om nya mål och KPI:er för produktivitet.

Praktikertjänsts mottagningar har generellt en låg belastning på omgivande miljö. Vår målsättning är att följa rutiner och använda produkter som minskar skadlig påverkan på miljö och hälsa. Miljöarbetet styrs av miljöpolicy och interna riktlinjer. Kraven i miljölagstiftningen och tillhörande förordningar följs.

Regionalt tas hänsyn till landstingens/regionernas miljöpolitiska program och kontinuerligt arbete för att bidra till nationella och regionala miljömål. Rutiner för miljöarbete på mottagningarna bedrivs i enlighet med ett webbaserat ledningssystem.

Miljöledningssystemets innehåll bestäms både av gällande lagar och föreskrifter och av villkoren för miljöcertifiering enligt ISO 14001. Mottagningarnas miljöarbete ingår i kvalitets- och verksamhetsutvecklingen och bedrivs på samma systematiska sätt som övriga ledningsfrågor. Respektive mottagning har rutiner för miljöarbetet i ledningssystemet. Alla medarbetare har tillgång till ledningssystemet via intranätet. Miljörutinerna uppdateras årligen av medarbetarna. Uppdateringen säkerställer att tillämpliga lagar och andra krav är kända och följs.

Samhälle – mål

Mål

Tandvårdslokaler rena från kvicksilver

100% tandvårdsmottagningar med Sweden Recyclings miljöpaket

Förskrivning antibiotika enligt landstings/regioners miljömål

100% av förskrivare följer nationella rekommendationer inom antibiotikaförskrivning

Under 2018 beslutas nya mål och KPI:er för produktivitet

Verksamheter med låg miljöbelastning

Vi strävar efter att minska energi- och resursförbrukning, transporter, miljöbelastande produkter och avfall. Kemikalier och läkemedel hanteras säkert och utsläpp till luft och vatten minimeras. Den viktigaste miljöaspekten är läkemedelshanteringen. Läkemedel som inte tas upp av kroppen kommer till stor del ut i miljön via reningsverken. Det finns idag ingen teknik som kan rena avloppsvatten från läkemedelsrester. Därför är läkemedel i allt större omfattning miljödeklarerade och för vissa gäller en restriktiv förskrivning. Verksamheternas läkemedelsrester och smittförande avfall samlas in för destruktion i någon av de särskilda anläggningar som är avsedda för förbränning av smittförande avfall och läkemedel.

Vid köp av företagsbilar väljs miljöklassade bilar med låga koldioxidutsläpp. Vid tecknande av elavtal väljs förnybar el och elförbrukningen begränsas genom till exempel rutiner för att släcka och stänga av utrustning över nätter och helger. Miljöpåverkan beaktas vid inköp av produkter och tjänster och miljömärkta produkter väljs när det är möjligt. Kemikaliehanteringen är begränsad och sker på ett säkert sätt. Några utsläpp till omgivningen via avlopp eller ventilation ska inte förekomma.

Miljösamordnare utses på mottagningarna för att bevaka och driva miljöarbetet framåt. En viktig del är att tillföra ny kunskap och kommunicera miljöfrågorna så att medarbetarna blir delaktiga och kan påverka. Miljöfrågorna tas upp på arbetsplatsmöten, i avvikelshanteringen, i kvalitetsarbetet och genom

löpande uppdatering av ledningssystemet.

Miljöcertifierade mottagningar genomgår årligen interna och externa miljörevisioner. Till exempel samtliga Praktikertjänsts vårdcentraler i Västra Götaland, Region Skåne, Stockholms län och Västmanland är miljöcertifierade enligt ISO 14001.

Engagemang i särskilda projekt

Praktikertjänst driver särskilda insatser och projekt i såväl sociala som miljömässiga frågor. Bland dem kan nämnas riktade stöd till Rädda Barnen, Operation Smile och andra organisationer som inte sällan är i form av volontärer.

Hösten 2016 startade Praktikertjänst, i samarbete med Sweden Recycling och IVL Svenska Miljöinstitutet, ett projekt för att minimera utsläppen av kvicksilver. Kviksilver är ett av de allvarligaste miljögifterna och trots att amalgam förbjöds 2009 är det fortfarande få tandvårdsmottagningar som har nollutsläpp av kvicksilver. Projektet har fått ekonomiskt stöd av LIFE – EU:s program för miljö och klimat. Huvudsyftet är att minimera utsläppen av kvicksilver genom att vidareutveckla teknik, öka medvetenhet och kunskap samt utveckla förslag på riktlinjer för optimalt och effektivt underhåll av amalgamavskiljare.

Policyer i hållbarhetsfrågor

Allt vårt arbete tar sin grund i våra värderingar, våra policys och de övergripande affärsstrategierna. Alla som arbetar inom Praktikertjänst informeras om våra policys och riktlinjer och vad de innebär i syfte att skapa gemensamma förhållningssätt i viktiga frågor.

- Miljöpolicy
- Kvalitetspolicy
- Arbetsmiljöpolicy
- Etisk kod och hållbarhetspolicy
- Mångfalds- och antidiskrimineringspolicy
- Vägörenhetspolicy
- Etiska riktlinjer för leverantörer
- Riktlinjer för Inköp
- Leverantörsbedömning
- Leverantörsvärdering
- Riktlinjer för mötesverksamhet och tjänsteresor kontoret
- Policy för förmånsbil
- Policy för firmabil
- Policy mot skadligt bruk

Praktikertjänst följer kontinuerligt upp och analyserar hur bolaget efterlever sina policys och den verkan de har. Det arbetet sker genom interna revisioner och tredjepartsgranskning, lednings-

system, rådgivning av experter på kontoret till verksamheterna, workshops, uppföljning och uppdatering av nya lagkrav samt flera kompetens- och ledarskapsprogram.

Revisorns yttrande avseende hållbarhetsrapporten

Till bolagsstämman i Praktikertjänst AB,
org.nr 556077-2419.

Uppdrag och ansvarsfördelning

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten för år 2017 på sidorna 29–40 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Granskningens inriktning och omfattning

Vår granskning har skett enligt FAR:s rekommendation RevR 12 Revisorns yttrande om hållbarhetsrapporten. Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

Uttalande

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Stockholm den 19 mars 2018
Ernst & Young AB

Erik Sandström
Auktoriserad revisor

Koncernledning

Erik Strand

Födelseår: 1951

Uppdrag: VD och koncernchef

Anställningsår: 2014 och VD och koncernchef sedan 2016.

Utbildning: Marknadsekonom samt olika företagsledarutbildningar.

Tidigare yrkeserfarenhet i urval:

Styrelseledamot, tf VD och tf affärsområdeschef i Praktikertjänst AB, styrelseledamot i stiftelsen Astrid Lindgrens barnsjukhus, VD och koncernchef Memira AB, VD och koncernchef Poolia AB, marknadsdirektör SAS AB och VD och grundare Ticket AB.

Befattningar och övriga styrelseuppdrag:

Styrelseordförande i Samhall och Svenska Spel.

Carina Olson

Födelseår: 1965

Uppdrag: Vice VD och CFO

Anställningsår: CFO sedan 2015

Utbildning: Civilekonom samt MBA från Handels-högskolan i Stockholm.

Tidigare yrkeserfarenhet i urval:

CFO på Södra skogsägarna ekonomisk förening och dessförinnan CFO för olika affärsområden inom Södra samt ett antal ledande ekonomibefattningar inom ABB.

Befattningar och övriga styrelseuppdrag:

Styrelseledamot i Svenska Spel AB samt adjungerad i Praktikertjänsts styrelses revisionskommitté.

Ann-Christine Ericsson

Födelseår: 1959

Uppdrag: Affärsområdeschef Tandvård

Anställningsår: Affärsområdeschef Tandvård sedan 2013.

Utbildning: Leg. tandläkare, European Leadership Development vid INSEAD och MBA vid Heriott Watt University of Edinburgh.

Tidigare yrkeserfarenhet i urval:

VD på Takeda och VD på Nycomed samt affärsområdesdirektör på Pfizer och försäljningsdirektör på Pfizer.

Befattningar och övriga styrelseuppdrag:

Styrelseledamot Privattandläkarna och styrelseledamot Läkemedelsindustriföreningen (LIF).

Cecilia Halvars Öhrnell

Födelseår: 1965

Uppdrag: Affärsområdeschef Dotterbolag

Anställningsår: 2015

Utbildning: Leg. Sjukgymnast och rehabiliteringsingenjör samt ekonomistudier.

Tidigare yrkeserfarenhet i urval:

Affärsområdeschef Aleris Specialistvård samt verksamhetschef och närsvårdschef inom Stockholms Läns Landsting.

Ann-Christine Bolle

Födelseår: 1965

Uppdrag: tf kvalitetschef

Anställningsår: 1999

Utbildning: Legitimerad Tandläkare

Tidigare yrkeserfarenhet i urval:

Allmäntandläkare i Folk tandvården Gävleborg, Tandhelsetjenesten Norge och verksamhetschef Praktikertjänst AB.

Thomas Esping

Födelseår: 1959

Uppdrag: IT-direktör

Anställningsår: 2014

Utbildning: Grundläggande juristutbildning samt studier i företagsekonomi.

Tidigare yrkeserfarenhet i urval:

Chef för verksamhetsrådgivning på Praktikertjänst samt Chief Information Officer (CIO) på Oral Care och Previa.

Klas Wahlström

Födelseår: 1962

Uppdrag: HR-direktör

Anställningsår: HR-direktör sedan 2016.

Utbildning: Civilekonom Uppsala universitet, kurser vid Insead och Arizona State University.

Tidigare yrkeserfarenhet i urval:

VD på Nex2Do, nordisk HR-direktör på Aleris, Nordisk HR-direktör Manpower, vice VD Manpower AB, styrelseledamot i Vårdföretagarna, styrelseledamot Resurs Bemanning.

Sofia Myrevik

Födelseår: 1977

Uppdrag: Marknads- och kommunikationsdirektör

Anställningsår: 2016

Utbildning: Fil kand Medie- och kommunikationsvetenskap Mittuniversitetet Sundsvall och Institute of Technology, Tralee, Irland. Kurser vid IHM Business school, professionellt styrelsearbete Michaël Berglund.

Tidigare yrkeserfarenhet i urval:

Byråchef och partner, Prime/Weber Shandwick, VD Prime M2, Rikta Kommunikation.

Birgitta Lindén

Födelseår: 1964

Uppdrag: VD-assistent

Anställningsår: 2009

Utbildning: Civilekonom

Tidigare yrkeserfarenhet i urval:

Prefektsekreterare, Karolinska Institutet.

Styrelse

Urban Englund

Invald: Styrelseledamot sedan 2012, styrelseordförande sedan 2014.

Utbildning: Leg. tandläkare

Uppdrag: Styrelsens ordförande samt ordförande i ersättningskommittén och ledamot i revisionskommittén.

Var verksamheten bedrivs: Hudiksvall

Befattningar och övriga styrelseuppdrag: Verksamhetschef och tandläkare, Tandläkarhuset, samt styrelseledamot i Praktikertjänst fastigheter AB, Praktikertjänst pensionsstiftelse, Praktikerinvest AB och Praktikerinvest PE AB.

Anders Lindh

Invald: Styrelseledamot och vice styrelseordförande sedan 2009.

Utbildning: Leg. läkare, specialist i allmänmedicin.

Uppdrag: Styrelseledamot och vice styrelseordförande samt ledamot i ersättningskommittén.

Var verksamheten bedrivs: Åkersberga

Befattningar och övriga styrelseuppdrag: Verksamhetschef och läkare, Husläkarna i Österåker, samt styrelseledamot i BB Stockholm AB.

Mikael Lundborg

Invald: Styrelseledamot sedan 2014.

Utbildning: Leg. läkare, specialist i allmänmedicin.

Uppdrag: Styrelseledamot samt ledamot i ersättningskommittén och revisionskommittén.

Var verksamheten bedrivs: Halmstad

Befattningar och övriga styrelseuppdrag: verksamhetschef och läkare, Viktoriakliniken Kungsgatan, Halmstad.

Marianne Dicander Alexandersson

Invald: Styrelseledamot sedan 2016.

Utbildning: Civilingenjör

Uppdrag: Styrelseledamot samt ledamot i ersättningskommittén.

Befattningar och övriga styrelseuppdrag: Styrelseordförande i Sahlgrenska Science Park AB och styrelseledamot ibland annat Recipharm AB och Camurus AB samt medlem i Skandias fullmäktige och i Tand- och läkemedelsförmånsverkets insynsråd.

Per Matses

Invald: Styrelseledamot sedan 2016.

Utbildning: Civilekonom

Uppdrag: Styrelseledamot samt ledamot i ersättningskommittén och revisionskommittén.

Befattningar och övriga styrelseuppdrag: CFO, vice VD Sveaskog AB samt styrelseledamot i Setra Group AB.

Per Lagergren

Invald: Styrelseledamot sedan 2014.

Utbildning: Leg. tandläkare

Uppdrag: Styrelseledamot samt ledamot i ersättningskommittén.

Var verksamheten bedrivs: Sundbyberg

Befattningar och övriga styrelseuppdrag: Verksamhetschef och tandläkare, Tandläkare Per Lagergren.

Nils-Eric Vallo

Invald: Arbetstagarrepresentant på uppdrag av Tandläkarföreningen i Praktikertjänst sedan 2015.

Utbildning: Leg. tandläkare

Uppdrag: Arbetstagarrepresentant

Var verksamheten bedrivs: Eskilstuna

Befattningar och övriga styrelseuppdrag: Verksamhetschef och tandläkare, Kungskliniken.

Karin Kronstam

Invald: Styrelseledamot sedan 2009.

Utbildning: MBA, socionom

Uppdrag: Styrelseledamot samt ordförande i revisionskommittén och ledamot i ersättningskommittén.

Befattningar och övriga styrelseuppdrag: Styrelseledamot i Posifon AB och Kamarilla AB.

Liza Löfberg

Invald: Arbetstagarrepresentant på uppdrag av Unionen sedan 2015.

Utbildning: Företagsekonomi, marknadsföring och PTK styrelseutbildning.

Uppdrag: Arbetstagarrepresentant

Befattningar och övriga styrelseuppdrag: Ekonomiassistent och fackligt förtroendevald på

Praktikertjänsts centrala kontor samt ordförande för Unionens fackklubb i Praktikertjänst och ordförande för Privata Tandvårdsanställdas Samverkansgrupp (PTS).

Charlotte Dahllöf

Invald: Styrelseledamot sedan 2015 samt arbetstagarrepresentant i styrelsen 2013-2015 utsedd av Tandläkarföreningen i Praktikertjänst.

Utbildning: Leg. tandläkare

Uppdrag: Styrelseledamot samt ledamot i ersättningskommittén.

Var verksamheten bedrivs: Stockholm

Befattningar och övriga styrelseuppdrag: Verksamhetschef och tandläkare, Tandläkare Lotti Dahllöf.

Susanne Johansson

Invald: Arbetstagarrepresentant och suppleant på uppdrag av Vårdförbundsklubben i Praktikertjänst sedan 2014.

Utbildning: Leg. sjuksköterska

Uppdrag: Arbetstagarrepresentant, suppleant.

Var verksamheten bedrivs: Strängnäs

Befattningar och övriga styrelseuppdrag: Sjuksköterska, Ryggkirurgiska Kliniken i Strängnäs, samt ledamot i Vårdförbundsklubben i Praktikertjänst och arbetstagarrepresentant i Ryggkirurgiska Klinikens styrelse.

Charlotta Wällgren

Invald: Arbetstagarrepresentant och suppleant på uppdrag av Läkarföreningen i Praktikertjänst sedan 2010.

Utbildning: Leg. läkare, specialist i gynekologi.

Uppdrag: Arbetstagarrepresentant, suppleant.

Var verksamheten bedrivs: Karlstad

Befattningar och övriga styrelseuppdrag: Verksamhetschef och läkare, Charlottamottagningen.

Jay Lewis

Invald: Adjungerad styrelseledamot utsedd av Referensgruppen Rehab sedan 2015.

Utbildning: Leg. fysioterapeut

Uppdrag: Adjungerad styrelseledamot

Var verksamheten bedrivs: Nacka

Befattningar och övriga styrelseuppdrag: Verksamhetschef, fysioterapeut, Danviks Rehab & Kiropraktik.

Tommy Borg

Invald: Adjungerad styrelseledamot utsedd av Referensgruppen Tandteknik sedan 2017.

Utbildning: Tandtekniker

Uppdrag: Adjungerad styrelseledamot

Var verksamheten bedrivs: Stockholm

Befattningar och övriga styrelseuppdrag: Laboratoriechef och tandtekniker, Isodental Stockholm.

Den finansiella verksamheten

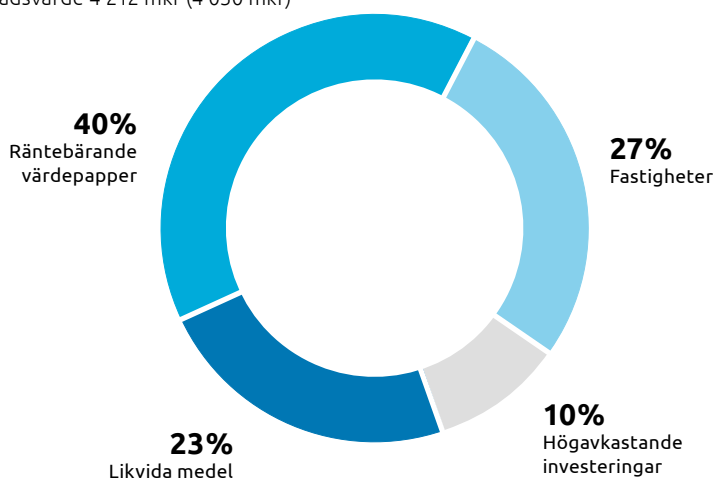
En stark finansiell ställning är en framgångsfaktor som bidrar till fortsatt utveckling av vår unika affärsmodell.

Praktikertjänstkoncernens finansiella verksamhet bedrivs inom moderbolaget och dotterbolagen Praktikertjänst Fastigheter, Praktikertjänst Försäkring samt Praktikerinvestbolagen. Praktikertjänst AB:s Pensionsstiftelse tryggar de ägaranknutna pensionerna och ingår tillsammans med koncernen i en samordnad kapitalförvaltning.

För att trygga en långsiktigt stark finansiell ställning är den största andelen av koncernens finansiella tillgångar placerade med låg risk.

Koncernens finansiella placeringar

Marknadsvärde 4 212 mkr (4 050 mkr)

De finansiella tillgångarna kan delas in i fyra olika kategorier:

Likvida medel

Med likvida medel avses koncernens samlade banktillgodohavanden och behållning på skattekonton hos Skatteverket. Merparten av de likvida medlen finns i moderbolaget. Vid utgången av 2017 uppgick likvida medel till 981 mkr (1 318 mkr).

Räntebärande värdepapper

Räntebärande värdepapper består av placeringar i obligationer och certifikat utgivna av staten, bostadsinstitut, banker samt företag och andra emittenter. Innehaven fördelar sig över två delportföljer; en penningmarknadsportfölj med kortare löptid och en obligationsportfölj för innehav med längre löptid. Placeringarna har mycket låg risk och ger i det rådande ränteläget en relativt låg avkastning. Vid utgången av 2017 uppgick marknadsvärdet på koncernens tillgångar som var placerade i räntebärande värdepapper till 1 659 mkr (1 229 mkr).

Fastigheter

Koncernens fastigheter förvaltas av dotterbolaget Praktikertjänst Fastigheter AB. Vid årsskiftet ägde koncernen fyra fastigheter, tre i vilka bolagets

kontor finns, samt en värdfastighet. Total uthyrningsbar yta uppgår till cirka 20 500 kvadratmeter.

Under 2017 färdigställdes nya lokaler för dotterföretagen Rehab Station Stockholm AB i Frösundavik norr om Stockholm. Byggnationen påbörjades under sommaren 2015 och under sommaren 2017 flyttade verksamheterna in.

Ny- och ombyggnationen omfattar ca 6 500 kvm.

Vid utgången av 2017 uppgick marknadsvärdet för koncernens fastigheter till 1 140 mkr (1 010 mkr).

Högavkastande investeringar

Praktikerinvestbolagen gör investeringar i framförallt onoterade bolag via fonder men även direkt i bolag och i noterade aktier. Av koncernens totala finansiella medel är det endast dessa som är placerade i tillgångar förknippade med något högre risk i syfte att uppnå en högre avkastning. Denna kategori utgjorde vid utgången av 2017 cirka 10 procent av totala finansiella tillgångar, marknadsvärdet uppgick till 432 mkr (493 mkr). Den fortsatt goda riskaptiten i marknaderna under 2017 har gynnat investeringarna.

Likvida medel, mkr

981	2017
1 318	2016

Räntebärande värdepapper, mkr

1 659	2017
1 229	2016

Fastigheter, mkr

1 140	2017
1 010	2016

Högavkastande investeringar, mkr

432	2017
493	2016

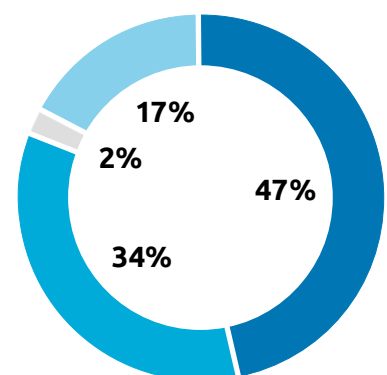
Praktikertjänst Försäkring

Praktikertjänst Försäkring AB tecknar ansvars-, egendoms- och avbrottsförsäkringar inom koncernen. Bolaget ska också aktivt verka för arbete med riskanalyser och förebyggande skydd samt vara ett långsiktigt strategiskt instrument för att effektivisera risk management och riskfinansiering.

Pensionsstiftelsen

Trygghandet av de ägaranknutna pensionerna enligt PTP-planen i Praktikertjänst AB sker genom Praktikertjänst AB:s Pensionsstiftelse. Från 2017 har en övergång till en premiebestämd pensionsplan genomförts för merparten av bolagets verk samma ägare som istället tryggas genom tecknande av försäkring.

Pensionsstiftelsens placeringstillgångar

- Obligationer
- Aktier Global
- Emerging markets
- Korta räntor

Pensionsstiftelsens avkastning för 2017 uppgick till 4,3 procent (6,8 procent). Avkastningen 2017 ska ses med bakgrund av ett extremt lågt ränteläge som hållit tillbaka avkastningen för de räntebärande placeringarna samt av en god avkastning för aktieportföljerna. Avkastningen för samtliga delportföljer överträffade fastlagda jämförelseindex och totalavkastningen var 0,61 procentenheter bättre än viktat jämförelseindex.

Stiftelsens avkastning fördelar sig på globala aktier +10,5 procent (+14.5), emerging markets +24,4 procent (+19.1), obligationsportföljen 0,8 procent (+3.2) och korta ränteportföljen +0.2 procent (+0.4).

Stiftelsen hade vid utgången av 2017 en nettoförmögenhet på 11 643 mkr (11 725 mkr) efter lämnad gottgörelse till Praktikertjänst AB för täckande av bolagets pensionskostnader. Lämnad gottgörelse för 2017 uppgick till 551 mkr. Konsolideringsgraden uppgick vid årsskiftet till 119,6 procent (118,1 procent). Från 2016 tillämpas nya antaganden vid fastställande av pensionskulden vilket påverkat konsolideringsgraden positivt.

Marknader

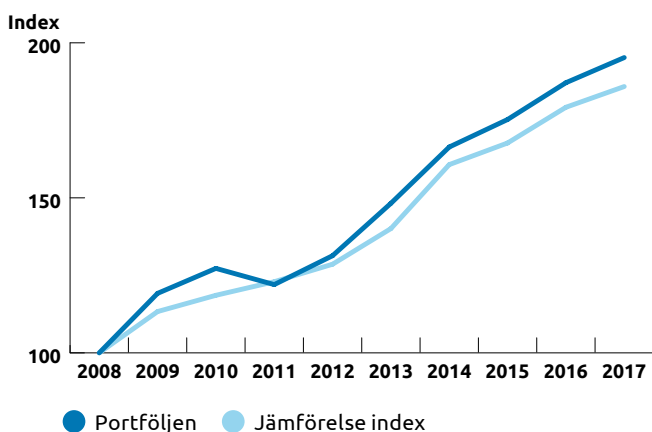
Världsekonomin fortsatte att förstärkas under 2017. BNP-tillväxten ökade i de flesta större ekonomier och arbetslösheten fortsatte falla både i USA, Europa och i Japan. Konfidensindikatorer som t ex Inköpschefsindex visar också på stark optimism inom industrin. Många bedömare hoppas nu på att den konsumtionsledda konjunkturuppgången ska få fortsatt stöd under 2018 och framåt genom att investeringar i kapitalvaror tar fart. Denna optimism i kombination med länderspecifika faktorer som till exempel skattereformen i USA medförde att börskurserna accelererade under slutet av året. Särskilt USA och Japan har haft stora börsuppgångar. Tillväxtmarknaderna har gått mycket starkt medan Europa och Stockholmsbörsen har haft något mer modesta uppgångar. Den goda utvecklingen

på börserna har gynnat värdeutvecklingen för Pensionsstiftelsens aktieportfölj.

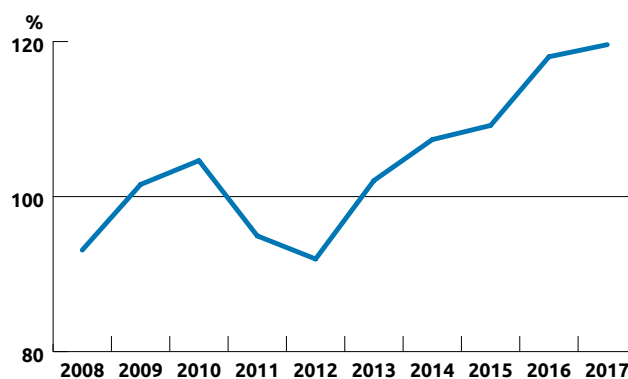
2017 markerade sannolikt kulmen av det stora penningpolitiska experimentet med styrräntor runt och under nollstrecket samt massiva obligationsköp av världens ledande centralbanker, vilket i sin tur pressat de långa räntorna. Samtidigt har kredit-spreadar, den premie som bolag och andra emittenter med lägre kreditvärdighet än staten får betala, fallit till rekordlåga nivåer. Det låga ränteläget förklarar också moderbolagets lägre resultat från handel med värdepapper jämfört med föregående år. Lågt ränteläge påverkar också konsolideringsgraden i pensionsstiftelsen både genom lägre avkastning samt genom högre pensionssskuld då den diskonteringsräntan som används för beräkning av skulden ligger kvar på sin lägsta möjliga nivå. När 2018 inleds med så låga räntor kan man inte utgå från att avkastning från räntepaceringar kommer bli så mycket bättre under 2018 jämfört med 2017. Den positiva ekonomiska utvecklingen och vissa inflationstendenser talar dock för att den amerikanska centralbanken, Federal Reserve, kommer fortsätta sin inslagna väg med högre styrränta. Detta kan öppna för högre korträntor på flera håll i världen, minskade och på sikt avvecklade kvantitativa lättnader samt stigande obligationsräntor. Om utvecklingen går snabbt finns risk för turbulens men på längre sikt innebär det en attraktivare avkastning i ränteportföljerna.

Inför 2018 får vi väga en allt starkare världsekonomi mot marknader där de flesta tillgångsslagen ser övervärderade eller fullvärderade ut. Priset på finansiella instrument beror långsiktigt på förväntningar om två variabler – instrumentets framtida kassaflöden i form av vinster eller kuponger, samt lämplig nivå på räntan med vilken dessa ska värderas. När nu räntorna är historiskt låga och vinsterna cykliskt höga så får man vara vaksam för trendbrott.

Pensionsstiftelsens avkastning

Pensionsstiftelsens konsolideringsgrad*

*Pensionsstiftelsens förmögenhet i relation till tryggad pensionssskuld.

Års- och koncern- redovisning

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören i Praktikertjänst AB, med organisationsnummer 556077-2419 och säte i Stockholm, får härmed avge årsredovisning och koncernredovisning för verksamhetsåret 2017.

Verksamhet

Praktikertjänst är den största koncernen inom privat tandvård och hälso- och sjukvård i Sverige. Aktieägarna arbetar själva som verksamhetsansvariga på mottagningar över hela landet. De cirka 1 800 aktieägarna är tandläkare, tandtekniker, tandhygienister, läkare, sjukgymnaster/fysioterapeuter, psykoanalytiker/terapeuter, psykologer, sjuksköterskor, barnmorskor, logopedier, arbetsterapeuter, socionomer, kiropraktorer och dietister. Inom koncernen finns ett tjugotal dotterföretag som står för cirka 25 % av omsättningen.

Verksamheten i Praktikertjänst AB bedrivs från 1 januari 2017 i skatterättsligt kommissionärsförhållande med flertalet av dotterföretagen enligt IL 36 kap och där Praktikertjänst AB är kommittentmoder.

Intäkter och resultat

Praktikertjänstkoncernens intäkter uppgick till 10 563 mkr (10 512 mkr). Resultat efter finansiella poster uppgick till 623 mkr (630 mkr). Moderföretagets intäkter uppgick till 8 220 mkr

Flerårsöversikt

Koncernen	2017	2016	2015	2014	2013
Intäkter, mkr	10 563	10 512	10 528	9 971	9 665
Rörelseresultat, mkr	605	626	606	487	1 530
Rörelsemarginal, %	5,7	6,0	5,8	4,9	15,8
Resultat efter finansiella poster, mkr	623	630	632	499	1 582
Soliditet, %	44	45	47	49	53
Medeltal anställda	9 043	9 180	9 419	9 269	8 783
Moderföretaget					
Intäkter, mkr	8 220	8 161	8 194	8 101	8 082
Rörelseresultat, mkr	585	702	609	498	1 427
Rörelsemarginal, %	7,1	8,6	7,4	6,1	17,7
Resultat efter finansiella poster, mkr	496	737	504	492	1 440
Soliditet, %	36	38	41	44	50
Medeltal anställda	6 839	6 967	7 208	7 313	7 426

(8 161 mkr). Resultat efter finansiella poster uppgick till 496 mkr (737 mkr). Gottgörelse från Praktikertjänst AB:s Pensionsstiftelse för täckande av pensionskostnader har erhållits med 551 mkr (506 mkr).

Finansiell ställning

Koncernens egna kapital uppgick vid årets utgång till 2 853 mkr (2 842 mkr) vilket gav en soliditet på 44 % (45 %). Kassa och bank uppgick vid årets slut till 417 mkr (714 mkr). Kortfristiga placeringar uppgick till 2 249 mkr (1 848 mkr).

Moderföretagets egna kapital uppgick vid årets utgång till 1 567 mkr (1 611 mkr) vilket gav en soliditet på 36 % (38 %). Kassa och bank uppgick vid årets slut till 357 mkr (605 mkr). Kortfristiga placeringar uppgick till 2 080 mkr (1 650 mkr).

Praktikertjänst AB:s Pensionsstiftelse uppvisade en god avkastning under året vilket inneburit att konsolideringsgraden för de ägaranknutna pensionerna trots gottgörelse till moderföretaget ökade till 119,6% (118,1%).

Investeringar

Investeringar i immateriella och materiella anläggningstillgångar uppgick för koncernen till 478 mkr (490 mkr) varav 134 mkr (127 mkr) avsåg fastighetsinvesteringar. Moderföretagets investeringar uppgick till 300 mkr (281 mkr).

Personal

Medeltal anställda i koncernen uppgick till 9 043 (9 180) varav 6 839 (6 967) i moderföretaget.

Viktiga förhållanden

Praktikertjänst AB förvärvade under året minoritetsägarnas aktier i dotterföretaget Praktikertjänst Gynekologi AB, org nr 559003-4210. Dotterföretaget Cityakuten i Praktikertjänst AB förvärvade under året samtliga aktier i Orthopartner AB, org nr 556979-8233.

Praktikerinvest PE AB bildade under året bolaget Frenda AB, 559110-9078. Frenda AB förvärvade under året det egenutvecklade journalsystemet FRENDA från Praktikertjänst AB.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Affärsområde Tandvård

Verksamheten bedrivs vid cirka 650 enheter över hela Sverige. Tandläkarmottagningar dominerar men det finns även ett 30-tal tandtekniska laboratorier. Totalt på tandläkarmottagningarna arbetar cirka 1 100 tandläkare. Praktikertjänst har en marknadsandel kring 25% av all vuxentandvård i Sverige. Under året har 46 nya verksamhetsansvariga tandläkare börjat och 104 har slutat, varav 67 med pension. Därutöver har ett 50-tal assistenttandläkare rekryterats och 10 tandläkarmottagningar förvärvats.

Affärsområdet står inför en generationsväxling då cirka 40% av tandläkarna närmar sig pensionsåldern. Huvudfokus under året har varit det regionala arbetet med successionsplanering och att ytterligare kvalitetssäkra rekryteringsprocessen.

Utvecklingen går mot större mottagningar med flera tandläkare, hygienister och övrig personal vilket ställer nya krav på styrning och ledarskap på lokal nivå. Alla nya verksamhetsansvariga genomgår en obligatorisk ledarutbildning. Det egenutvecklade journalsystemet FRENDA fick under året allt fler användare. Även tandläkarmottagningar utanför Praktikertjänst visar intresse för FRENDA. Under året har FRENDA vidareutvecklats bland annat med avseende på GDPR-krav. Arbeta pågår även med integration av röntgenbilder.

I Svenskt Kvalitetsindex (SKI) mätningar av patientnöjdhet har Praktikertjänsts tandläkare under en lång följd av år placerat sig högst inom tandvårdsbranschen och också högst inom alla i Sverige undersökta branscher. 96% av tandläkarna är nu kvalitetsdiplomerade i företagets interna kvalitetsledningssystem.

Affärsområde Tandvårds nettoomsättning uppgick till 4 315 mkr (4 377 mkr).

Affärsområde Hälso- och sjukvård **Primärvård och Rehab**

Affärsområdesgrenen omfattar primärvård- och rehabverksamheter inom moderföretaget samt två dotterföretag inom primärvård. Verksamheterna bedrivs över hela landet. Affärsområdet visar en organisk tillväxt på cirka 5 % jämfört med föregående år. Pristutvecklingen inom vårdval primärvård har varit svag i flertalet landsting/regioner och tillväxten avser främst ökad listning av patienter. Inom Praktikertjänstkoncernen finns totalt 82 vårdcentraler.

Inom moderföretagsverksamheten har 25 nya verksamhetsansvariga praktiker börjat och 33 har slutat. Affärsområdet har stort fokus på kvalitets- och patientsäkerhetsarbetet och 85% av alla primärvårdsmottagningar är idag kvalitetsdiplomerade enligt Praktikertjänsts interna kvalitetsmodell. Verksamheterna inom Primärvård och Rehab håller fortsatt en mycket hög kvalitet. I den Nationella Patientenkäten som genomförs av Sveriges kommuner och landsting överträffar Praktikertjänst snittet i samtliga dimensioner.

Specialistvård

Affärsområdesgrenen omfattar specialistvårdsverksamheter inom moderföretaget samt 13 dotterföretag. Verksamheterna är koncentrerade till storstadsområdena. 9 nya verksamhetsansvariga praktiker har börjat i moderföretaget under året och 34 har slutat, flertalet med pension.

Under året öppnade en större ortopedisk specialistmottagning i Liljeholmen i södra Stockholm och en barnläkarmottagning, Stockholm Kids, i centrala Stockholm samt en hudmottagning i Landskrona. Rehab Station invigde under året sin nya rehabiliteringsklinik i Solna med huvudsaklig inriktning mot ryggmärgsskador vilket innebär att kapaciteten att ta emot fler rehabiliteringspatienter ökar. Företaget tecknade under året även ett nytt avtal med Karolinska sjukhuset avseende vårdkedjan ryggmärgsskador.

Stockholms läns landsting (SLL) beslutade att sänka ersättningen i ett antal vårdval med cirka 5% från sommaren 2016 vilket påverkat såväl moder- som flertalet dotterföretagsverksamheter negativt under 2017. Flera stora upphandlingar genomfördes under 2017 inom SLL. Vid upphandlingen av radiologi förlorade Praktikertjänst Röntgen sitt uppdrag mot landstinget som företaget haft

under mer än 30 år. Upphandlingen överklagades av såväl förlorande som vinnande parter. Överklagandet har avslagits i första instans och därefter överklagats till nästa instans. Inga avtal har ännu tecknats.

Praktikertjänst Psykiatri vann under 2016 uppdrag avseende öppen- och slutenvårdspsykiatri i nordöstra Stockholm. Efter överklagan i flera instanser kunde företaget under hösten 2017 teckna avtal och produktionsstart är i mars månad 2018. Praktikertjänst N.Å.R.A. erhöll tilldelning avseende basal hemsjukvård i norra Stockholm och verksamheten startade under maj månad 2017. Upphandling avseende basgeriatrik gjordes under 2017 men drogs tillbaka efter omfattande kritik och ny upphandling görs av SLL. Dotterföretaget Sollentuna Specialistklinik erhöll tilldelning i upphandlingen av gastroenterologisk öppenvård med produktionsstart i april 2018. Stockholm Heart Center vann upphandling avseende kardiologi med start våren 2018 samtidigt som man från och med årsskiftet 2017/2018 erhållit auktorisation inom vårdval klinisk fysiologi. Generellt har prisnivåerna vid de upphandlade avtalen sänkts kraftigt, i något fall över 50%, vilket visar privata vårdaktörers situation på en marknad med en kund.

Affärsområde Hälso- och sjukvård ökade nettoomsättningen 3,0 % till 6 092 mkr (5 913 mkr). Dotterföretagen inom affärsområdet svarar för cirka 40% av nettoomsättningen.

Finans

2017 blev ett bra år på världens börser med en genomsnittlig uppgång på 10%. Räntemarknadens utveckling var svag med fortsatta negativa korträntor i Sverige samt fallande obligationspriser som en följd av stigande långräntor. Utvecklingen på räntemarknaden ledde till att avkastningen på moderföretagets likvida medel och ränteplaceringar var låg och sjönk jämfört med 2016. Moderföretaget erhöll gottgörelse från Praktikertjänst AB:s Pensionsstiftelse med 551 mkr (506 mkr).

Övrigt

Den 2 februari 2017 hölls en extra bolagsstämma där beslut fattades om nedsättning av aktiekapitalet genom inlösen av maximalt 500 000 aktier. Ingen anmälan om inlösen av aktier inkom under inlösenperioden varför ingen nedsättning av aktiekapitalet har skett.

Vid årsstämman i maj 2017 valdes revisionsfirman Ernst & Young AB att revidera koncernens företag.

Risker i verksamheten

Politiska risker

De politiska riskerna inom vårdområdet är tydliga, särskilt inom hälso- och sjukvård. Hälso- och sjukvård i Sverige finansieras i huvudsak med offentliga medel och marknaden är omgärdad av regleringar och offentlig/politisk styrning. Inom hälso- och sjukvårdsområdet utgör kombinationen korta vårdavtal och skilda uppfattningar mellan de politiska blocken om villkoren för den privata sjukvårdsmarknaden en risk. Debatten kring vinster i vården har fortsatt under året, bland annat med krav på begränsad möjlighet till vinstuttag och bemanning enligt normer från offentlig verksamhet. Regeringen avser att presentera ett lagförslag avseende skola och omsorg till Riksdagen före valet i september 2018. Möjligheterna att få stöd i Riksdagen ser i dagsläget dock begränsade ut. Ett förslag kring vinstbegränsningar inom sjukvården ska utredas och läggas fram senare enligt regeringen. Om förslag i linje med utredningen om vinster i välfärden som Ilmar Reepalu lagt fram skulle vinna laga kraft kommer det få långtgående negativa ekonomiska effekter för Praktikertjänstkoncernen, dess ägare och anställda.

Verksamhetsrisker

Verksamhetsriskerna utgörs främst av att förlora befintliga avtal vid upphandlingar. Hälso- och sjukvårdsmarknaden kännetecknas av hårdnande konkurrens och tilltagande prispress vilket kan leda till lägre resultatmarginaler. En betydande del av koncernens hälso- och sjukvårdsverksamheter drivs inom vårdvals-systemet där riskerna främst avser sjukvårdshuvudmännens ensidiga rätt att årligen göra förändringar av regelverken bland annat avseende priser.

Finansiella risker

De finansiella riskerna i Praktikertjänstkoncernen avser sådana förändringar på de finansiella marknaderna som kan påverka såväl värdet som avkastningen på de finansiella placeringarna. En ränterisk föreligger även för de skuldförda pensionsavsättningarna inom PRI-systemet. Diskonteringsräntan påverkar beräkningen av de ägaranknutna pensionsåtagandena enligt PTP-planen. Transaktioner och flöden i utländsk valuta finns i de finansiella placeringarna men utgör en begränsad valutarisk.

Framtidsutsikter

Tandvård

Tandvård är en stagnerande och mogen marknad. Bland de privata aktörerna har Praktikertjänst en ledande ställning. Framtida utmaningar ligger främst i att möta ökande krav från patienter, myndigheter och andra intressenter i frågor rörande transparens, delaktighet, patientsäkerhet, behandlingskvalitet och servicenivå. Detta kräver ständig utveckling inom områden som verksamhetsstöd, kvalitetskontroll, IT-stöd, rekrytering med mera. Praktikertjänsts verksamheter är väl rustade för framtiden och utvecklingsprojekt pågår inom samtliga strategiska områden.

Hälsa- och sjukvård

Finansieringen av sjukvård kommer att vara en av de viktigaste långsiktiga utmaningarna framöver. Debatten om vinst i välfärden fortsätter, men Sveriges hälso- och sjukvård är under fortsatt hårt effektiviseringsstryck och behovet av alternativa utförare som kan bidra med högre effektivitet är stort. Samtidigt ökar patienternas makt och önskan att kunna välja utförare är hög oavsett politisk hemvist. Dagens vårdkonsumenter kräver mer valmöjligheter, insyn, delaktighet och möjlighet att jämföra vårdgivare på olika sätt. Praktikertjänsts verksamheter är högt uppskattade av sina patienter och levererar vård av hög kvalitet, men det faktum att landstingen ställer olikartade krav på innehåll, rapportering och IT-system försvårar utvecklingen av verksamhetsövergripande stödsystem.

Den nya patientlagen som trädde i kraft den 1 januari 2015 innebär ökad informationsplikt från vårdleverantör till patient men även möjlighet att ta emot patienter från landsting utanför det landsting vårdleverantören har avtal med vilket innebär en möjlighet för Praktikertjänst. Utvecklade IT-system för kommunikation mellan patient och vårdinrättning kommer vara en framgångsfaktor på marknaden.

Vårdkvalitet och patientsäkerhet

Praktikertjänst arbetar aktivt och kontinuerligt med vårdkvalitet och patientsäkerhetsfrågor. Företagets mål är att vara marknadsledande gällande vårdkvalitet och patientsäkerhet. Årligen upprättas en patientsäkerhetsberättelse enligt Patientsäkerhetslagen (SFS 2010:659) och Socialstyrelsens föreskrifter om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9). Praktikertjänst Hälso- och sjukvård har ett webbaserat

ledningssystem där verksamheterna dokumenterar sina rutiner direkt i systemet. Ledningssystemet innefattar kvalitet, miljö, arbetsmiljö och säkerhet. Företaget har tydliga rutiner för risk- och avvikelshantering i ledningssystemet. Praktikertjänst har tidigt engagerat sig i arbetet med det nationella kvalitetsregistret SKaPa. Bland annat skickar Tandvårds journalsystem FRENDA automatiskt in klinisk data till SKaPa. Praktikertjänsts interna kvalitetsdiplomering innebär att verksamheten ska ha alla rutiner dokumenterade och årligen uppdaterade samt att man systematiskt arbetar med avvikelshantering. Diplomeringsgraden i Praktikertjänsts interna kvalitetsledningssystem ökade något under 2017 och uppgick för Tandvård till 96% och för Hälso- och sjukvård till 85%.

Hållbarhetsrapport

Praktikertjänst har upprättat en hållbarhetsrapport enligt ÅRL 6 kap 10§. Rapporten som återfinns i den tryckta årsredovisningen på sidorna 29–40 avser koncernens samtliga företag.

Miljöfrågor

Praktikertjänsts verksamheter bedöms generellt ha en låg belastning på omgivande miljö. Miljöpolicyen styr arbetet med ständiga förbättringar.

Inom tandvården är föroreningar orsakade av kvicksilver den viktigaste miljöaspekten. Historiskt har stora mängder amalgam tillförts avloppssystemet från tandläkarmottagningar. Det innebär att avloppen från mottagningen någon gång måste saneras.

Praktikertjänst har rutiner för hur sanering av lokaler ska ske vid överlåtelse eller nedläggning av verksamhet. För att minimera utsläppen av kvicksilver driver Praktikertjänst, i samarbete med Sweden Recycling och IVL Svenska Miljöinstitutet, projektet LIFE Hg-Rid, som fått ekonomiskt stöd av EU:s program för miljö och klimat. Läs mer om projektet på www.praktikertjanst.se/life

Inom tandvården bedrivs det systematiska miljöarbetet inom ramen för Praktikertjänst Tandvårds interna kvalitetsdiplomering och med stöd av ett ändamålsenligt miljöledningssystem. De som vill ligga i framkant tillämpar Grön Tandvård, som ingår i ledningssystemet och är Praktikertjänsts koncept för ett aktivt miljöarbete.

Praktikertjänst Hälso- och sjukvårds ledningssystem är miljöcertifierat enligt ISO 14001. Inom affärsområdet ingår alla verksamheter som har beställarkrav på miljöcertifiering i multisite-certifikat eller har en egen certifiering. Övriga

tillämpar miljöledningssystemet som en del i kvalitetsdiplomeringen. Vid utgången av 2017 ingick cirka 100 verksamheter i Praktikertjänsts multisite-certifikat. Miljöcertifieringen innebär bland annat att samtliga ingående verksamheter genomgår en årlig intern miljörevision och ett antal av dessa blir dessutom granskade av extern revisor från certifieringsföretaget RISE med besök eller off-site, som en del i certifieringsföretagets uppföljningsrevision.

Inom hälso- och sjukvården är läkemedelshandlingen den viktigaste miljöaspekten. Ett av miljömålen är att minska påverkan av läkemedel i miljön, framför allt antibiotika. Förskrivare ska regelbundet genomgå de webbaserade läkemedelsutbildningarna som FASS och Strama erbjuder samt använda sig av rekommendationslista. Patienter ska informeras om att återlämna överblivna läkemedel till apotek.

Forskning och utveckling

Inom Praktikertjänstkoncernen bedrivs forskning och utveckling inom olika områden. Forskning bedrivs både i samverkan med akademi och i samarbete med läkemedels- och dentalindustrin. Praktikertjänst utlyser årligen medel för forsknings- och utvecklingsverksamhet som kan sökas av samtliga anställda, och vid 2017 års utlysningsomgång fick 11 projektanslag beviljade.

Styrelsens arbete

Styrelsen för Praktikertjänst AB har under året bestått av tio ledamöter varav åtta valda av årsstämman och två av arbetstagarorganisationerna. De årsstämmovalda revisorerna deltar vid minst ett styrelsemöte per år för att avrapportera utförd revision och träffar då också styrelsen utan ledningens närvaro. Under året har styrelsen haft 15 sammanträden. Styrelsen har arbetat enligt den arbetsordning som fastställts och som tillsammans med vd-instruktionen och övriga styrande dokument årligen ses över och uppdateras.

Den av styrelsen utsedda revisionskommittén har under året bestått av fyra ledamöter som haft fyra sammanträden.

Händelser efter räkenskapsårets utgång

Den 24 januari 2018 hölls en extra bolagsstämma där beslut fattades om nedsättning av aktiekapitalet genom inlösen av maximalt 400 000 aktier. Ingen anmälan om inlösen av aktier inkom under inlösenperioden varför ingen nedsättning av aktiekapitalet har skett.

Styrelsens förslag till vinstdisposition

Till årsstämman förfogande
står följande vinstmedel:

	Kronor
Balanserad vinst	566 218 938
Årets resultat	434 906 370
SUMMA	1 001 125 308

Styrelsen föreslår att vinstmedel
disponeras så:

	Kronor
Att till aktieägarna utdelas 100 kronor per aktie, totalt	478 923 000
Att i ny räkning överförs	522 202 308
SUMMA	1 001 125 308

Utbetalningsdag för beslutad utdelning är den
27 april 2018.

Styrelsens yttrande enligt 18 kap. 4§ Aktiebolagslagen

Styrelsen i Praktikertjänst AB har föreslagit
årsstämman att fastställa vinstutdelning till
aktieägare med ett belopp om 478 923 tkr.

Styrelsen anser att vinstutdelningen är
försvarlig med hänsyn till:

- redovisat resultat i företaget under år 2017
och åren dessförinnan
- de krav som företagets verksamhetsart,
omfattning och risker ställer på storleken
av det egna kapitalet och
- företagets konsolideringsbehov, likviditet
och ställning i övrigt

Resultaträkningar

(mkr)	Not	Koncernen		Moderföretaget	
		2017-01-01 –2017-12-31	2016-01-01 –2016-12-31	2017-01-01 –2017-12-31	2016-01-01 –2016-12-31
Rörelsens intäkter					
Nettoomsättning	4, 7	10 410,6	10 298,1	8 025,6	7 942,6
Övriga rörelseintäkter		152,1	214,2	194,2	218,4
	5	10 562,7	10 512,3	8 219,8	8 161,0
Rörelsens kostnader					
Råvaror och förnödenheter		-1 977,4	-1 936,2	-1 503,2	-1 467,2
Övriga externa kostnader	8, 6	-1 543,1	-1 673,9	-1 203,9	-1 271,2
Personalkostnader	9	-6 057,7	-5 840,3	-4 642,0	-4 391,9
Av- och nedskrivningar på materiella och immateriella anläggningstillgångar		-374,5	-407,0	-279,0	-324,0
Övriga rörelsekostnader		-5,2	-29,1	-6,7	-5,2
		-9 957,9	-9 886,5	-7 634,8	-7 459,5
RÖRELSERESULTAT		604,8	625,8	585,0	701,5
Resultat från finansiella investeringar					
Resultat från andelar i koncernföretag	10	-	-	-37,0	68,0
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	11	59,8	39,4	1,8	1,5
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	12	25,1	25,4	13,1	26,2
Övriga räntekostnader och liknande resultatposter	13	-67,0	-60,6	-66,6	-60,1
		17,9	4,2	-88,7	35,6
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER		622,7	630,0	496,3	737,1
Bokslutsdispositioner	14	-	-	60,2	-62,9
RESULTAT FÖRE SKATT		622,7	630,0	556,5	674,2
Skatt på årets resultat	15	-127,2	-143,6	-121,6	-145,3
ÅRETS VINST		495,5	486,4	434,9	528,9
<i>Resultat hänförligt till Moderföretagets aktieägare</i>		498,6	496,3	-	-
<i>Resultat hänförligt till minoritetsägare</i>		-3,1	-9,9	-	-

Balansräkningar

(mkr)	Not	Koncernen		Moderföretaget	
		2017-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2016-12-31
TILLGÅNGAR	37				
Anläggningstillgångar					
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>					
Goodwill	16	73,1	98,3	43,2	41,4
Övriga immateriella tillgångar	17	48,8	31,4	47,9	29,6
		121,9	129,7	91,1	71,0
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>					
Byggnader och mark	18	680,8	396,7	317,7	333,9
Inventarier	19	841,3	854,1	679,6	698,9
Förbättringsutgifter på annans fastighet	20	127,3	154,3	80,9	97,0
Pågående nyanläggningar	21	11,0	198,7	-	-
		1 660,4	1 603,8	1 078,2	1 129,8
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>					
Andelar i koncernföretag	22	-	-	436,4	432,9
Fordringar hos koncernföretag	23	-	-	-	29,7
Andra långfristiga värdepappersinnehav	24	274,5	310,3	36,6	0,3
Andra långfristiga fordringar	25	5,0	0,4	4,7	-
Uppskjutna skattefordringar	33	116,5	103,4	116,1	97,7
		396,0	414,1	593,8	560,6
Summa anläggningstillgångar		2 178,3	2 147,6	1 763,1	1 761,4
Omsättningstillgångar					
<i>Varulager</i>					
Varulager	1	37,8	37,5	35,7	35,6
<i>Kortfristiga fordringar</i>					
Kundfordringar		543,2	537,9	281,8	320,5
Fordringar hos koncernföretag		-	-	265,2	306,0
Skattefordringar		202,0	171,1	169,6	144,3
Övriga fordringar		656,6	623,1	620,3	579,9
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	26	236,6	237,8	142,3	148,1
		1 638,4	1 569,9	1 479,2	1 498,8
<i>Kortfristiga placeringar</i>					
Räntebärande värdepapper		1 651,7	1 209,5	1 510,3	1 046,5
Övriga kortfristiga placeringar	27	597,3	638,9	570,0	603,8
		2 249,0	1 848,4	2 080,3	1 650,3
<i>Kassa och bank</i>		416,6	713,8	356,8	605,2
Summa omsättningstillgångar		4 341,8	4 169,6	3 952,0	3 789,9
SUMMA TILLGÅNGAR		6 520,1	6 317,2	5 715,1	5 551,3

(mkr)	Not	Koncernen		Moderföretaget	
		2017-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2016-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER	38				
Eget kapital					
<i>Bundet eget kapital</i>					
Aktiekapital	28	566,0	566,0	566,0	566,0
				566,0	566,0
<i>Fritt eget kapital</i>					
Övrigt tillskjutet kapital / Överkursfond		278,8	278,8	278,8	278,8
Balanserad vinst		-	-	287,4	237,4
Annat eget kapital inkl årets vinst / Årets vinst		1 976,6	1 967,8	434,9	528,9
				1 001,1	1 045,1
S:a eget kapital hänförligt till moderföretagets aktieägare / S:a eget kapital		2 821,4	2 812,6	1 567,1	1 611,1
Minoritetsintresse		31,1	29,5	-	-
S:a eget kapital		2 852,5	2 842,1	1 567,1	1 611,1
Obeskattade reserver	29, 30	-	-	630,0	640,0
Avsättningar					
Avsättningar till pensioner	31	2 224,3	2 120,0	2 224,3	2 120,0
Uppskjuten skatt	33	163,1	167,8	-	-
Övriga avsättningar	32	1,5	90,3	-	56,4
Summa avsättningar		2 388,9	2 378,1	2 224,3	2 176,4
Långfristiga skulder					
Övriga skulder	34	1,0	2,4	0,6	-
Summa långfristiga skulder		1,0	2,4	0,6	0,0
Kortfristiga skulder					
Leverantörsskulder		483,4	397,1	383,9	287,2
Skulder till koncernföretag		-	-	363,6	385,1
Aktuella skatteskulder		1,1	1,1	-	-
Övriga skulder	35	255,4	244,1	197,9	183,2
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	36	537,8	452,3	347,7	268,3
Summa kortfristiga skulder		1 277,7	1 094,6	1 293,1	1 123,8
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		6 520,1	6 317,2	5 715,1	5 551,3

Eget kapital

(mkr)	Not						
		Aktie-	Övrigt	Annat eget	Summa eget	Minoritets-	Totalt eget
		kapital	tillskjutet	kapital inkl	kapital	intresse	kapital
			kapital	årets vinst			
Koncernen 2016-12-31							
Ingående eget kapital per 1 januari 2016 enligt fastställd balansräkning		650,0	337,0	1 984,1	2 971,1	42,0	3 013,1
Effekt av byte av redovisningsprincip	1			-33,8	-33,8		-33,8
Ingående eget kapital 1 januari 2016 justerat i enlighet med ny princip		650,0	337,0	1 950,3	2 937,3	42,0	2 979,3
Årets resultat				496,3	496,3	-9,9	486,4
Inlösen av aktier		-84,0	-58,2		-142,2		-142,2
Utdelning till ägarna				-478,9	-478,9	-2,4	-481,3
Omräkningsdifferenser				0,1	0,1	-0,2	-0,1
Eget kapital 2016-12-31		566,0	278,8	1 967,8	2 812,6	29,5	2 842,1
Koncernen 2017-12-31							
Ingående eget kapital		566,0	278,8	1 967,8	2 812,6	29,5	2 842,1
Utköp minoritet				-11,1	-11,1	7,5	-3,6
Årets resultat				498,6	498,6	-3,1	495,5
Utdelning till ägarna				-478,9	-478,9	-2,8	-481,7
Omräkningsdifferenser				0,2	0,2		0,2
Eget kapital 2017-12-31		566,0	278,8	1 976,6	2 821,4	31,1	2 852,5
			Aktie-		Överkurs-	Fritt eget	Summa eget
			kapital	Reservfond	fond	kapital	kapital
Moderföretaget 2016-12-31							
Ingående eget kapital per 1 januari 2016 enligt fastställd balansräkning	28, 42		650,0	305,5	337,0	444,6	1 737,1
Effekt av byte av redovisningsprincip	1					-33,8	-33,8
Ingående eget kapital 1 januari 2016 justerat i enlighet med ny princip			650,0	305,5	337,0	410,8	1 703,3
Årets resultat						528,9	528,9
Nedsättning av reservfond				-305,5		305,5	0,0
Inlösen av aktier			-84,0		-58,2		-142,2
Utdelning						-478,9	-478,9
Eget kapital 2016-12-31			566,0	0,0	278,8	766,3	1 611,1
Moderföretaget 2017-12-31							
Ingående eget kapital	28, 42		566,0	0,0	278,8	766,3	1 611,1
Årets resultat						434,9	434,9
Utdelning						-478,9	-478,9
Eget kapital 2017-12-31			566,0	0,0	278,8	722,3	1 567,1

Kassaflödesanalyser

(mkr)	Not	Koncernen		Moderföretaget	
		2017-01-01 –2017-12-31	2016-01-01 –2016-12-31	2017-01-01 –2017-12-31	2016-01-01 –2016-12-31
Den löpande verksamheten					
Resultat efter finansiella poster		622,7	630,0	496,3	737,1
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet m m	39	366,4	476,8	341,9	296,0
		989,1	1 106,8	838,2	1 033,1
Betald skatt		-175,8	-154,7	-165,3	-138,9
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		813,3	952,1	672,9	894,2
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital					
Ökning/minskning av varulager		-0,3	0,7	-0,1	0,3
Ökning/minskning av rörelsefordringar		-37,6	-127,0	47,1	-28,0
Ökning/minskning kortfristiga rörelseskulder		183,1	-5,9	295,1	-10,3
Kassaflöde från den löpande verksamheten		958,5	819,9	1 015,0	856,2
Investeringsverksamheten					
Förvärv av rörelse/dotterföretag		-25,8	-9,0	-20,3	-9,0
Förvärv av anläggningstillgångar	40	-455,7	-481,5	-283,3	-271,9
Försäljning av anläggningstillgångar		86,6	327,8	86,2	136,5
Ökning/minskning övriga kortfr placeringar		-448,2	231,0	-477,6	221,2
Ökning/minskning av andra långfristiga värdepappersinnehav		33,7	43,0	-36,3	0,3
Ökning/minskning av långfristiga fordringar		-4,6	10,2	-15,1	8,2
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-814,0	121,5	-746,4	85,3
Finansieringsverksamheten					
Ökning/minskning av långfristiga skulder		1,0	-1,6	0,6	-
Inlösen aktier		-	-142,2	-	-142,2
Erhållna koncernbidrag		-	-	95,5	91,0
Lämnade koncernbidrag		-	-	-173,2	-95,6
Utbetald utdelning till minoritet		-2,8	-2,4	-	-
Utbetald utdelning till aktieägare		-478,9	-478,9	-478,9	-478,9
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-480,7	-625,1	-556,0	-625,7
ÅRETS KASSAFLÖDE		-336,2	316,3	-287,4	315,8
LIKVIDA MEDEL VID ÅRETS BÖRJAN		1 317,6	1 001,3	1 209,0	893,2
LIKVIDA MEDEL VID ÅRETS SLUT	41	981,4	1 317,6	921,6	1 209,0

Redovisningsprinciper och noter

Not 1 REDOVISNINGSPRINCIPER

Praktikertjänsts koncern- och årsredovisning har upprättats med tillämpning av årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Ändrade redovisningsprinciper 2017

Koncernen har från och med 2017 ändrat princip för redovisning av förnödenheter. Tidigare har förnödenheter ingått i varulager men under 2017 har företaget ändrat princip för hantering av förnödenheter, som numera redovisas som en kostnad löpande. Bytet av princip har inneburit en justering av ingående balans 2016 med ett belopp om 33,8 mkr.

I övrigt är redovisningsprinciperna oförändrade jämfört med föregående år.

Koncernredovisning

Koncernredovisningen omfattar, förutom moderföretaget, samtliga dotterföretag där moderföretaget har ett bestämmande inflytande. Ett bestämmande inflytande föreligger då moderföretaget direkt eller indirekt innehar majoriteten av rösterna.

Koncernredovisningen upprättas enligt förvärvsmetoden. Metoden innebär att förvärv av ett dotterföretag beaktas som en transaktion varigenom koncernen indirekt förvärvat dotterföretagets tillgångar och övertar dess skulder och eventualförpliktelser. Det koncernmässiga anskaffningsvärdet fastställs genom en förvärvsanalys i anslutning till förvärvet. I analysen fastställs dels anskaffningsvärdet för andelarna eller rörelsen, dels det verkliga värdet på förvärvsdagen av förvärvade identifierbara tillgångar samt övertagna skulder och eventualförpliktelser. Anskaffningsvärdet för aktierna i dotterföretaget respektive rörelsen utgörs av summan av de verkliga värdena per förvärvsdagen för erlagda tillgångar, uppkomna eller övertagna skulder och för emitterade egetkapitalinstrument som lämnats som vederlag i utbyte mot de förvärvade nettotillgångarna. Eventuella tilläggsköpeskillningar ingår i anskaffningsvärdet om dessa kan uppskattas på ett tillförlitligt sätt. Om anskaffningsvärdet överstiger verkligt värde på det förvärvade företagens nettotillgångar utgör skillnaden goodwill. Justering av tilläggsköpeskillning som sker inom ett år från förvärvstidpunkten påverkar goodwill. Fastställs den slutliga köpeskillning senare än ett

år efter förvärvstidpunkten redovisas effekterna i koncernresultaträkningen. Transaktionskostnader i samband med förvärv ingår i anskaffningsvärdet.

Dotterföretagets finansiella rapporter inkluderas i koncernredovisningen från och med förvärvstidpunkten till det datum då det bestämmande inflytandet upphör. Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter eller kostnader och realiserade vinster eller förluster som uppkommer från koncerninterna transaktioner mellan koncernföretag, elimineras i sin helhet vid upprättandet av koncernredovisningen.

Som intresseföretag betraktas de företag som inte är dotterföretag men där moderföretaget direkt eller indirekt innehar minst 20 % av rösterna för samtliga andelar. Koncernen tillämpar kapitalandelsmetoden vid redovisning av innehav i intresseföretag.

Värderingsgrunder

Tillgångar och skulder är redovisade till historiska anskaffningsvärden om inte annat anges. Moderföretagets redovisningsvaluta är svenska kronor. Svenska kronor utgör även rapporteringsvaluta för moderföretaget och koncernen, vilket innebär att de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp är angivna i miljontals kronor om inte annat särskilt anges.

Bedömningar och klassificeringar

Att upprätta finansiella rapporter i enlighet med K3 kräver att företagsledningen gör bedömningar och uppskattningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Verkligt utfall kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar. Uppskattningarna och antagandena ses över regelbundet. Ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om ändringen endast påverkat denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder. Bedömningar gjorda av företagsledningen vid tillämpningen av K3 som har en betydande inverkan på de finansiella rapporterna och gjorda uppskattningar som kan medföra väsentliga justeringar i det påföljande årets finansiella rapporter beskrivs närmare i not 2.

Omräkning av poster i utländsk valuta

Fordringar och skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs. Kursvinster och kursförluster på rörelsefordringar och rörelseskulder redovisas i rörelseresultatet medan kursvinster och kursförluster på finansiella fordringar och skulder redovisas som finansiella poster.

Intäktsredovisning

Koncernens verksamhetsgrenar utgörs av tandvård och hälso- och sjukvård. Intäkter redovisas när dess belopp kan mätas på ett tillförlitligt sätt samt att det är sannolikt att de genererar framtida ekonomiska fördelar.

Intäkter inom Tandvård består i huvudsak av patientavgifter, ersättning från Försäkringskassan för vuxentandvård och ersättning från landstinget för barn- och ungdomstandvård. Tandvårdsintäkter redovisas i takt med att fastställda och med patienterna överenskomna åtgärder blivit utförda samt att ersättningsbegäran upprättats.

Verksamheten inom hälso- och sjukvård bedrivs i Sveriges samtliga landsting/regioner med ett antal olika ersättningsmodeller. Tjänster utförs och redovisas huvudsakligen i enlighet med fleråriga vårdavtal med månatlig fakturering. Ersättningen är knuten till antal patientbesök, antal vård dygn, typ av åtgärd med mera. Övriga tjänster redovisas i den takt de blivit utförda och ersättningsbegäran upprättats.

Hysesintäkter

Leasingintäkter i form av hyresintäkter redovisas linjärt under leasingperioden.

Ränta och utdelning

Ersättning i form av ränta eller utdelning redovisas som intäkt när det är sannolikt att de ekonomiska fördelar som är förknippade med transaktionen har tillförts koncernen samt när inkomsten kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Ränta redovisas som intäkt enligt den s.k. effektivräntemetoden. Utdelning redovisas som intäkt när aktieägarens rätt till betalning är säkerställd.

Ersättning till anställda

Kortfristig ersättning

Ersättningar till anställda avser alla typer av ersättningar som koncernen lämnar till de anställda. Koncernens ersättningar innefattar lön, betald semester, betald sjukfrånvaro, sjukvård och bonus.

Kortfristig ersättning redovisas som en kostnad och en skuld då det finns en legal eller informell förpliktelse att utbetala en ersättning.

Ersättning efter avslutad anställning (pension)

I koncernen finns såväl avgiftsbestämda som förmånsbestämda pensionsplaner. Koncernens förmånsbestämda pensionsplaner redovisas i enlighet med förenklingsreglerna i BFNAR 2012:1 (K3).

Den förmånsbestämda pensionsplanen ITP 2 tryggas genom avsättningar i balansräkningen i kombination med kreditförsäkring hos försäkringsföretag (FPG) och redovisas i balansräkningen under Avsättningar till pensioner. Den förmånsbestämda pensionsplanen PTP-planen är en allmän pensionsplan skapad för Praktikertjänst AB:s praktikansvariga vårdutövare. PTP-planen tryggas främst genom Praktikertjänst AB:s Pensionsstiftelse.

Den del av PTP-planens pensionsåtagande som inte täcks av pensionsstiftelsens förmögenhet redovisas under Avsättningar till pensioner i enlighet med K3 kapitel 28 punkt 19. Överskott i pensionsstiftelsen redovisas inte. Direktpensioner och övriga pensionsförpliktelser redovisas också under Avsättningar till pensioner. Utgifter för avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad under den period de anställda utför de tjänster som ligger till grund för förpliktelsen.

Pensionsåtagande enligt PTP-planen och övriga av pensionsstiftelsen tryggade åtaganden samt direktpensioner är beräknade enligt försäkrings-tekniska grunder i Finansinspektionens föreskrift FFFS 2007:24 och 2007:31. Avseende antaganden om diskonteringsränta för åtaganden enligt PTP-planen tillämpas, från och med räkningsår 2016, en i planen fastställd metod. Antagande om ränta för PTP-planen uttrycks som en räntefot i procent före avdrag för avkastningsskatt. Antagandet fastställs som ett medelvärde av marknadsnoterade ränteswappar de tre senaste åren. Ränteswapparnas löptid ska motsvaras av pensionsåtagandets duration. Tillämpad räntefot ska dock som lägst uppgå till 2,90 % och som högst till 4,90 %. Övriga pensionskostnader (förmåns- och premiebestämda) belastar rörelse-resultatet som premie eller utbetalningar.

De direktpensioner som är säkerställda genom kapitalförsäkringar och pensionsförmånen utslutande är beroende av värdet på kapitalförsäkringen, redovisas till samma värde som

kapitalförsäkringens redovisade värde. Kapitalförsäkringarna redovisas till anskaffningsvärde.

Från 2017 har en övergång till en premiebestämd pensionsplan genomförts för merparten av företagets verksamma ägare som istället kommer att tryggas genom tecknande av försäkring.

Skatt

Total skatt utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Skatter redovisas i resultaträkningen, utom då underliggande transaktion redovisas direkt mot eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i eget kapital.

Verksamheten i Praktikertjänst AB bedrivs från 1 januari 2017 i skatterättsligt kommissionärsförhållande med flertalet av dotterföretagen enligt IL 36 kap och där Praktikertjänst AB är kommittentmoder.

Aktuell skatt

Aktuell skatt avser inkomstskatt för innevarande räkenskapsår samt den del av tidigare räkenskapsårs inkomstskatt som ännu inte redovisats. Aktuell skatt beräknas utifrån den skattesats som gäller per balansdagen.

Uppskjuten skatt

Uppskjuten skatt är inkomstskatt som avser framtida räkenskapsår till följd av tidigare händelser. Redovisning sker enligt balansräkningsmetoden. Enligt denna redovisas uppskjutna skatteskulder och uppskjutna skattefordringar på temporära skillnader som uppstår mellan bokförda respektive skattemässiga värden för tillgångar och skulder samt för övriga skattemässiga avdrag eller underskott.

Uppskjutna skattefordringar nettoredovisas mot uppskjutna skatteskulder endast om de kan betalas med ett nettobelopp. Uppskjuten skatt beräknas utifrån beslutad skattesats på balansdagen. Effekter av förändringar i gällande skattesatser redovisas i den period förändringen lagstads. Uppskjutna skattefordringar reduceras till den del det inte är sannolikt att den underliggande skattefordran kommer att kunna realiseras inom en överskådlig framtid. Uppskjuten skattefordran redovisas som finansiella anläggningstillgång och uppskjuten skatteskuld som avsättning.

Värdering och avskrivning av immateriella och materiella anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Avskrivningar görs linjärt över den bedömda nyttjandeperioden. Anläggningstillgångar redovisas endast om, de är identifierbara, anskaffningsvärdet kan mätas på ett tillförlitligt sätt, samt att det är sannolikt att de kommer generera ekonomiska fördelar i framtiden.

Immateriella anläggningstillgångar

Goodwill värderas till anskaffningsvärdet minus ackumulerade av- och nedskrivningar. Bedömd nyttjandeperiod överstigande 5 år är baserad på den förvärvade tillgångens långsiktighet i innehavet.

Goodwill är föremål för löpande prövning där hänsyn tas till framtida kassaflöden.

Internt upparbetade immateriella anläggningstillgångar

Koncernen tillämpar den s.k. kostnadsföringsmodellen avseende internt upparbetade immateriella anläggningstillgångar. Metoden innebär att samtliga utgifter kostnadsförs.

Avskrivningsprinciper för immateriella anläggningstillgångar

Goodwill

Förvärvsgoodwill koncern	10%
Rörelsegoodwill	15%

Övriga immateriella tillgångar

	20%
--	-----

Materiella anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Avskrivningar görs linjärt över den bedömda nyttjandeperioden. I anskaffningsvärdet ingår avgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången. Realisationsvinst respektive realisationsförlust vid avyttring av en anläggningstillgång redovisas som Övrig rörelseintäkt respektive Övrig rörelsekostnad.

Komponentredovisning

Materiella anläggningstillgångar har delats upp på betydande komponenter när komponenterna har väsentligt olika nyttjandeperioder. När en komponent i en anläggningstillgång byts ut, utrangeras eventuell kvarvarande del av det bokförda värdet av den utrangerade komponenten och den nya komponentens anskaffningsvärde aktiveras. Utgifter för löpande reparation och underhåll redovisas som kostnader.

Avskrivningsprinciper för materiella anläggningstillgångar

Komponentavskrivningar byggnader och mark

Mark	0,0%
Markanläggning	5,0%
Byggnads- och markinventarium	10,0–20,0%
Stomme	1,0%
Tak	2,5%
Fasad	2,5%
Inre ytskick (golv, väggar, innertak)	5,0%
Installationer (el, rör, ventilation, hiss)	3,3–6,7%
Hysesgästanpassningar	10,0–33,3%
Maskinell utrustning	5,0%

Materiella anläggningstillgångar

Inventarier	6,7–15,0%
Tjänstebilar	20,0%
Datautrustning	20,0%
Förbättringsutgifter på annan fastighet	6,7–15,0%

Nedskrivningsprövning

Vid varje balansdag bedöms om det finns någon indikation på att en tillgångs värde är lägre än dess redovisade värde. Om en sådan indikation finns, beräknas tillgångens återvinningsvärde. Om återvinningsvärdet inte kan beräknas för en enskild tillgång, beräknas återvinningsvärdet för hela den kassagenererande enhet som tillgången hör till. Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader och nyttjandevärdet för tillgången.

Finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar och skulder redovisas i enlighet med reglerna i K3 kapitel 11. Finansiella instrument värderas utifrån anskaffningsvärdet.

Redovisning i balansräkningen

Finansiella tillgångar och skulder som redovisas i balansräkningen inkluderar värdepapper, kundfordringar och övriga fordringar, likvida medel och kortfristiga placeringar, leverantörsskulder och låneskulder. En finansiell tillgång eller skuld redovisas i balansräkningen när ett företag inom koncernen blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor.

En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när den avtalsenliga rätten till kassaflödet från tillgången har upphört eller reglerats. Detsamma gäller när de risker och fördelar som är förknippade med innehavet i allt väsentligt överförs till annan part och företaget inte längre har kontroll över den finansiella tillgången. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när den avtalade förpliktelsen fullgjorts eller upphört.

Värderingsprinciper

Finansiella tillgångar värderas vid första redovisningstillfället till anskaffningsvärdet, inklusive eventuella transaktionsutgifter som är direkt hänförliga till förvärvet av tillgången. Finansiella omsättningstillgångar redovisas efter första redovisningstillfället till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen.

Kundfordringar och övriga fordringar som utgör omsättningstillgångar värderas individuellt till det belopp som beräknas att regleras. Finansiella tillgångar värderas efter första redovisningstillfället till anskaffningsvärdet med avdrag för eventuella nedskrivningar och med tillägg för eventuella uppskrivningar.

Räntebärande anläggningstillgångar redovisas till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden. Vid värdering till lägsta värdets princip respektive vid bedömning av nedskrivningsbehov anses företagets finansiella instrument som innehas för riskspridning ingå i en värdepappersportfölj och värderas därför som en post.

Finansiella långfristiga skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde. Utgifter som är direkt hänförliga till upptagande av lån korrigerar lånets anskaffningsvärde och periodiseras enligt effektivräntemetoden. Kortfristiga skulder redovisas till anskaffningsvärdet.

Fordringar

Fordringar med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen redovisas som anläggningstillgångar, övriga fordringar redovisas som omsättningstillgångar. Fordringarna har upptagits till det lägsta värdet av nominellt belopp och det belopp varmed de beräknas inflyta.

Varulager

Varulagret har värderats till det lägsta av dess anskaffningsvärde och dess nettoförsäljningsvärde på balansdagen. Med nettoförsäljningsvärdet avses varornas beräknade försäljningspris, minskat med försäljningskostnader. Den valda värderingsmetoden innebär att eventuell inkurans i varulagret har beaktats. Förnödenheter kostnadsförs löpande.

Leasing

Alla leasingavtal har klassificerats som finansiella eller operationella leasingavtal. Ett finansiellt leasingavtal är ett leasingavtal enligt vilka de risker och fördelar som är förknippade med att äga en tillgång i allt väsentligt överförs från lease-givaren till leasetagaren. Tillgångar som leasas genom ett finansiellt leasingavtal redovisas som en materiell anläggningstillgång samtidigt som framtida leasingavgifter redovisas som skuld. Vid det första redovisningstillfället redovisas tillgången och skulden till nuvärdet av framtida minimileaseavgifter och eventuellt restvärde. Vid beräkningen av nuvärdet av minimileaseavgifterna används avtalets implicita ränta.

Ett operationellt leasingavtal är ett leasingavtal som inte är ett finansiellt leasingavtal. Leasingavgifterna enligt operationella leasingavtal redovisas som kostnad linjärt över leasingperioden.

Låneskulder och leverantörsskulder

Lån och övriga finansiella skulder som leverantörsskulder ingår i denna kategori. Dessa skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Avsättningar

Avsättningar redovisas när företaget har en formell eller informell förpliktelse som en följd av tidigare händelser och det är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen. Avsättningar värderas till den bästa uppskattningen av det belopp som krävs för att reglera förpliktelsen. Om effekten av tid när betalning sker är väsentlig nuvärdesberäknas förpliktelsen.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys upprättas enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medför in- eller utbetalningar. Kassaflödet definieras som förändring av likvida medel.

Likvida medel

Likvida medel består av kassamedel samt omedelbart tillgängliga tillgodohavanden hos banker och motsvarande institut, samt kortfristiga placeringar med en löptid från anskaffningstidpunkten understigande tre månader vilka är utsatta för endast obetydlig risk för värdefluktuation.

Moderföretagets redovisningsprinciper

Endast redovisningsprinciper som avviker från de som tillämpas i koncernredovisningen presenteras nedan.

Leasingavtal

I moderföretaget redovisas samtliga leasingavtal, såväl finansiella som operationella, som operationella leasingavtal.

Obeskattade reserver

I moderföretaget redovisas i balansräkning obeskattade reserver utan uppdelning på eget kapital och uppskjuten skatteskuld, till skillnad från koncernen. I resultaträkningen görs i moderföretaget på motsvarande sätt ingen fördelning av bokslutsdispositioner till uppskjuten skattekostnad.

Bokslutsdispositioner

Förändringar av obeskattade reserver, koncernbidrag samt kommissionärsbidrag redovisas som bokslutsdispositioner i resultaträkningen.

Andelar i koncernföretag

Andelar i koncernföretag och intresseföretag redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för eventuella nedskrivningar. Utdelningen redovisas i normalfallet när behörigt organ fattat beslut om den och den kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Not 2 BEDÖMNINGAR OCH UPPSKATTNINGAR**Betydande bedömningar**

Tillämpningen av följande redovisningsprinciper har de mest betydande effekterna på de finansiella rapporterna.

Värdering goodwill

Värden på goodwill prövas varje år med avseende på eventuellt nedskrivningsbehov. Om ett verkligt värde kan fastställas har detta använts för bedömning av eventuellt nedskrivningsbehov. I vissa fall har det verkliga värdet inte kunnat fastställas och en uppskattning av verkligt värde har gjorts med tillämpning av nuvärdesberäkning av förväntat framtida kassaflöde. Skillnader i uppskattningen av förväntat framtida utfall och diskonteringsräntor som använts kan resultera i avvikelser vid värderingen av tillgångarna.

Avsättningar till pensioner

Pensionsförpliktelseernas nuvärde är beroende av ett antal faktorer som fastställs på aktuariell basis med hjälp av ett antal antaganden. I de antaganden som använts vid fastställande av nettokostnad (intäkt) för andra stiftelsetryggade åtaganden än PTP-planen ingår den av Finansinspektionen årligen fastställda diskonteringsräntan. Avseende PTP-planen tillämpas en i planen intagen modell för fastställande av diskonteringsränta.

Övriga avsättningar

Uppskattning av avsättningsbelopp kräver särskild bedömning av ledningen utifrån tillgänglig information.

Not 3 VÄSENTLIGA HÄNDELSER EFTER BALANSDAGEN

Den 24 januari 2018 hölls en extra bolagsstämma där beslut fattades om nedsättning av aktiekapitalet genom inlösen av maximalt 400 000 aktier. Efter inlösenperiodens ingång har inte någon anmälan om inlösen av aktier inkommit.

Not 4 NETTOOMSÄTTNINGENS FÖRDELNING PÅ VERKSAMHETSGRENAR

	Koncernen		Moderföretaget	
	2017	2016	2017	2016
Tandvård	4 315,0	4 376,8	4 315,0	4 376,9
Hälsa- och sjukvård	6 092,1	5 913,3	3 701,7	3 558,7
Övrig verksamhet	3,5	8,0	8,9	7,1
	10 410,6	10 298,1	8 025,6	7 942,7
Nettomsättningens fördelning per land				
Sverige	10 407,8	10 292,3	8 025,6	7 942,7
Norge	2,8	5,8	-	-
	10 410,6	10 298,1	8 025,6	7 942,7

Not 5 KONCERNINTERN FÖRSÄLJNING OCH INKÖP

	Moderföretaget	
	2017	2016
Försäljning till koncernföretag	200,4	165,9
Inköp från koncernföretag	59,8	48,4

Not 6 REVISIONSARVODEN OCH ANDRA UPPDRAG

	Koncernen		Moderföretaget	
	2017	2016	2017	2016
Ernst & Young AB				
Revisionsuppdraget	4,7	-	2,6	-
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	0,2	-	-	-
Skatterådgivning	-	-	-	-
Övriga tjänster	0,2	-	0,2	-
Summa revisionsarvoden och andra uppdrag	5,1	0,0	2,8	0,0
Öhrlings Pricewaterhouse Coopers AB				
Revisionsuppdraget	-	5,2	-	2,3
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	-	0,1	-	0,0
Skatterådgivning	-	0,1	-	0,1
Övriga tjänster	-	0,0	-	0,0
Summa revisionsarvoden och andra uppdrag	0,0	5,4	0,0	2,4

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisning och bokföring samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på företagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförande av sådana övriga arbetsuppgifter. Allt annat är andra uppdrag.

Not 7 OPERATIONELLA LEASINGAVTAL (SOM LEASEGIVARE)

	Koncernen		Moderföretaget	
	2017	2016	2017	2016
<i>Framtida minimileaseavgifter som kommer att erhållas avseende icke uppsägningsbara leasingavtal</i>				
Framtida minimileaseavgifter uppgår till:				
Förfaller till betalning inom ett år	20,2	19,9	32,4	29,3
Förfaller till betalning senare än ett men inom fem år	50,2	35,6	74,7	58,2
Förfaller till betalning senare än fem år	-	-	2,3	-
	70,4	55,5	109,4	87,5
Under perioden erhållna variabla leasingavgifter	16,8	23,7	27,6	27,0

Not 8 OPERATIONELLA LEASINGAVTAL (SOM LEASETAGARE)

	Koncernen		Moderföretaget	
	2017	2016	2017	2016
<i>Framtida minimileaseavgifter som ska erläggas avseende icke uppsägningsbara leasingavtal</i>				
Framtida minimileaseavgifter uppgår till:				
Förfaller till betalning inom ett år	466,3	484,8	336,5	359,2
Förfaller till betalning senare än ett men inom fem år	779,8	900,2	600,0	654,8
Förfaller till betalning senare än fem år	186,0	195,6	51,0	170,0
	1 432,1	1 580,6	987,5	1 184,0
Under perioden kostnadsförda leasingavgifter	535,9	501,1	393,1	362,2

Över 95% av leasingavtalen avser lokalhyror.

Not 9 PERSONAL

	Koncernen		Moderföretaget	
	2017	2016	2017	2016
Medelantalet anställda under räkenskapsåret				
Kvinnor	7 271	7 385	5 385	5 458
Män	1 772	1 795	1 454	1 509
	9 043	9 180	6 839	6 967
Medelantalet anställda omräknat till heltid under räkenskapsåret				
Kvinnor	6 498	6 650	4 755	4 813
Män	1 763	1 813	1 423	1 494
	8 261	8 463	6 178	6 307
Könsfördelning i styrelser och företagsledningar (antal)				
Styrelser				
Kvinnor	50	47	4	4
Män	74	81	6	6
	124	128	10	10
Vd och övrig företagsledning (antal)				
Kvinnor	97	87	5	4
Män	49	54	3	4
	146	141	8	8
Löner och ersättningar, mkr				
Styrelser och vd*)	29,0	35,6	8,6	14,2
Övriga anställda	3 862,8	3 869,1	2 914,8	2 871,6
	3 891,8	3 904,7	2 923,4	2 885,8
*) Varav tantiem eller motsvarande	0,8	0,3	0,0	0,0
Sociala kostnader, mkr				
Pensionskostnader för styrelser och vd	6,0	8,9	0,0	3,9
Pensionskostnader övriga anställda**)	1 148,9	915,4	1 059,3	822,8
Övriga sociala kostnader	1 276,8	1 321,2	957,3	999,5
Gottgörelse från Pensionsstiftelsen	-551,2	-505,8	-551,2	-505,8
	1 880,5	1 739,7	1 465,4	1 320,4

**) Föregående års pensionskostnader har påverkats positivt då nyintjänad pension täckts av pensionsstiftelsens förmögenhet.

Ersättningar till styrelsen för moderföretaget uppgick till 2 238 tkr (2 138 tkr). Styrelsens ordförande har på årsbasis uppburit arvode om 280 tkr (280 tkr). Därutöver har ordföranden, enligt beslut i ersättningskommittén, erhållit särskild kompensation samt bilförmån. Arvode till revisionskommittén uppgick till 350 tkr (0 tkr).

Verkställande direktör har uppburit ersättning om 6 041 tkr. Vd's avtal löper med 6 månaders uppsägningstid från båda parter. Ersättning till verkställande direktör 2016 uppgick till 11 799 tkr. Beloppet innefattade uppsägningsslön och avgångsvederlag.

Ordförande och vd uppbur inga andra ersättningar för uppdrag inom koncernen.

I de dotterföretag där ersättning till vd utgår gäller sedvanlig pensionsplan (ITP/ITPK). Anställningsavtalen varierar med mellan 3 och 12 månaders uppsägningstid från vd's sida. Från företagets sida varierar uppsägningstiden mellan 6 och 12 månader.

En ersättningskommitté bestående av samtliga årsstämmovalda styrelserepresentanter har till uppgift att godkänna avtal om ersättningar för vd och övrig företagsledning i moderföretaget samt för vd i koncernföretag.

Not 10 RESULTAT FRÅN ANDELAR I KONCERNFÖRETAG

	Koncernen		Moderföretaget	
	2017	2016	2017	2016
Aktieutdelning	-	-	3,1	2,5
Återbetalning av aktieägartillskott	-	-	-	65,5
Nedskrivning av andelar i koncernföretag	-	-	-40,1	-
	-	-	-37,0	68,0

Not 11 RESULTAT FRÅN ÖVRIGA VÄRDEPAPPER OCH FORDRINGAR SOM ÄR ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

	Koncernen		Moderföretaget	
	2017	2016	2017	2016
Resultat vid försäljning av värdepapper	38,2	19,5	-	0,1
Resultat vid försäljning av aktier i dotterföretag	-	34,9	-	-
Förändring slutlig/bedömd tilläggsköpeskillning	21,6	-15,0	-	-
Ränteintäkter koncernföretag	-	-	1,8	1,4
	59,8	39,4	1,8	1,5

Not 12 ÖVRIGA RÄNTEINTÄKTER OCH LIKANDE RESULTATPOSTER

	Koncernen		Moderföretaget	
	2017	2016	2017	2016
Ränteintäkter	3,9	3,8	0,9	4,0
Ränteintäkter koncernföretag	-	-	1,7	2,2
Resultat vid handel med värdepapper	21,2	21,6	10,5	20,0
	25,1	25,4	13,1	26,2

Not 13 ÖVRIGA RÄNTEKOSTNADER OCH LIKANDE RESULTATPOSTER

	Koncernen		Moderföretaget	
	2017	2016	2017	2016
Räntekostnad hänförlig till pensionsskuld enligt FPG / PRI	-66,1	-59,5	-66,1	-59,5
Räntekostnader koncernföretag	-	-	0,0	0,0
Övriga räntekostnader och liknande resultatposter	-0,9	-1,1	-0,5	-0,6
	-67,0	-60,6	-66,6	-60,1

Not 14 BOKSLUTSDISPOSITIONER

	Moderföretaget	
	2017	2016
Erhållna kommissionärsbidrag	64,2	-
Lämnade kommissionärsbidrag	-44,9	-
Erhållna koncernbidrag	33,4	95,5
Lämnade koncernbidrag	-2,5	-173,2
Förändring överavskrivning	10,0	14,8
	60,2	-62,9

Not 15 SKATT PÅ ÅRETS RESULTAT

	Koncernen		Moderföretaget	
	2017	2016	2017	2016
Aktuell skattekostnad på årets resultat	-145,9	-171,7	-140,4	-165,8
Skatt hänförlig till tidigare års resultat	0,9	1,2	0,4	1,1
Uppskjutet skatt avseende temporära skillnader	13,1	6,1	-	-
Uppskjutet skatt avseende obeskattade reserver	4,7	20,8	18,4	19,4
	-127,2	-143,6	-121,6	-145,3
Resultat före skatt	622,7	630,0	556,5	674,2
Skatt beräknad enligt gällande skattesats (22%)	-137,0	-138,6	-122,4	-148,3
<i>Tillkommer/avgår:</i>				
Skatteeffekt av ej avdragsgilla kostnader	-10,1	-18,8	-18,6	-12,1
Skatteeffekt av ej skattepliktiga intäkter	12,9	17,9	3,8	16,1
Skatteeffekt av ej bokförda avdragsgilla kostnader	7,9	-	7,9	-
Skatt hänförlig till tidigare års resultat	0,9	1,2	0,4	1,1
Skatteeffekt schablonränta periodiseringsfond	-0,3	-0,5	-0,3	-0,3
Skatteeffekt övrigt	-1,5	-4,8	7,6	-1,8
Skatt enligt resultaträkningen	-127,2	-143,6	-121,6	-145,3

Not 16 GOODWILL

	Koncernen		Moderföretaget	
	2017-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2016-12-31
Ingående anskaffningsvärde	268,2	267,5	177,7	176,7
Inköp	18,8	8,3	15,4	8,3
Försäljningar	-14,4	-7,6	-7,3	-7,3
Omklassificeringar	1,0	0,0	1,0	-
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	273,6	268,2	186,8	177,7
Ingående avskrivningar	-169,9	-152,3	-136,3	-126,7
Försäljningar	13,3	4,4	6,0	4,1
Årets avskrivningar	-21,3	-22,0	-13,3	-13,7
Utgående ackumulerade avskrivningar	-177,9	-169,9	-143,6	-136,3
Ingående nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljningar/utrangeringar	-22,6	-	-	-
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-22,6	0,0	0,0	0,0
Utgående restvärde	73,1	98,3	43,2	41,4

Moderföretagets goodwill omfattar inkrämngoodwill. I koncernen tillkommer koncerngoodwill hänförlig till företagsförvärv. Nedskrivning av koncerngoodwill uppgick till 22,6 mkr främst hänförligt till dotterföretaget Ultragyn Stockholm AB. Ca 70% av restvärdet av koncernens goodwill består av inkrämngoodwill.

Not 17 ÖVRIGA IMMATERIELLA TILLGÅNGAR

	Koncernen		Moderföretaget	
	2017-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2016-12-31
Ingående anskaffningsvärde	67,9	51,5	63,3	44,5
Inköp	27,9	19,0	28,0	18,8
Försäljningar/utrangeringar	-24,7	-2,6	-24,8	-
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	71,1	67,9	66,5	63,3
Ingående avskrivningar	-25,5	-14,5	-22,7	-11,9
Försäljningar/utrangeringar	13,8	1,0	13,8	-
Årets avskrivningar	-10,6	-12,0	-9,7	-10,8
Utgående ackumulerade avskrivningar	-22,3	-25,5	-18,6	-22,7
Ingående nedskrivningar	-11,0	0,0	-11,0	0,0
Försäljningar/utrangeringar	11,0	0,0	11,0	0,0
Årets nedskrivningar	-	-11,0	-	-11,0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	0,0	-11,0	0,0	-11,0
Utgående restvärde	48,8	31,4	47,9	29,6

Tillgången avser aktivering av utgifter för affärssystem där anskaffningsvärdet kan mätas på ett tillförlitligt sätt och innebär ekonomiska fördelar i framtiden.

Not 18 BYGGNADER OCH MARK

	Koncernen		Moderföretaget	
	2017-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2016-12-31
Ingående anskaffningsvärde	495,2	680,5	405,5	405,5
Inköp	14,5	-	1,6	-
Försäljningar/utrangeringar	-7,1	-185,3	-7,1	-
Omklassificeringar	294,0	-	-	-
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	796,6	495,2	400,0	405,5
Ingående avskrivningar	-98,5	-113,9	-71,6	-59,5
Försäljningar/utrangeringar	1,7	33,0	1,5	-
Årets avskrivningar	-19,0	-17,6	-12,2	-12,1
Utgående ackumulerade avskrivningar	-115,8	-98,5	-82,3	-71,6
Utgående restvärde	680,8	396,7	317,7	333,9

Förutom de av moderföretaget ägda fastigheterna Tranhalsen 2, 6 och 11 äger koncernen även fastigheten Solna Kasernen 8. Moderföretagets fastigheter Tranhalsen 2, 6, 11 inrymmer till största del företagets egen verksamhet. Viss del hyrs ut till dotterföretag och externa hyresgäster. Under året färdigställdes ny- och ombyggnationen av fastigheten Solna Kasernen 8. Fastigheten hyrs främst av dotterföretag.

Moderföretagets fastigheter Tranhalsen 2, 6 och 11 marknadsvärderas till 715,0 mkr (715,0 mkr). Senast gjord extern värdering skedde hösten 2016. Ingen ny värdering har gjorts under 2017.

Fastigheten Solna kasernen 8 värderades genom extern värdering efter genomfört om- och nybyggnadsprojekt inför årsbokslut 2017 till 425,0 mkr (293,8 mkr).

Not 19 INVENTARIER

	Koncernen		Moderföretaget	
	2017-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2016-12-31
Ingående anskaffningsvärde	2 919,9	3 024,4	2 468,0	2 565,7
Inköp	283,9	292,0	244,7	233,1
Försäljningar/utrangeringar	-232,8	-396,7	-227,6	-330,5
Omklassificeringar	11,7	-0,3	-1,0	-0,3
Omräkningsdifferens anskaffningsvärden	-	0,5	-	-
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	2 982,7	2 919,9	2 484,1	2 468,0
Ingående avskrivningar	-2 065,8	-2 089,0	-1 769,1	-1 803,6
Försäljningar/utrangeringar	185,9	308,5	183,0	264,1
Omklassificeringar	0,2	-	-	-
Årets avskrivningar	-261,9	-284,9	-218,4	-229,6
Omräkningsdifferenser avskrivningar	0,2	-0,4	-	-
Utgående ackumulerade avskrivningar	-2 141,4	-2 065,8	-1 804,5	-1 769,1
Ingående nedskrivningar	0,0	-0,1	0,0	0,0
Försäljningar/utrangeringar	-	0,1	0,0	0,0
Omräkningsdifferenser nedskrivningar	-	0,0	-	-
Utgående ackumulerade nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående restvärde	841,3	854,1	679,6	698,9
Anskaffningsvärde avseende finansiell leasing ingår med	4,8	4,8	-	-
Restvärde avseende finansiell leasing ingår med	2,9	3,7	-	-

Not 20 FÖRBÄTTRINGSUTGIFTER PÅ ANNANS FASTIGHET

	Koncernen		Moderföretaget	
	2017-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2016-12-31
Ingående anskaffningsvärde	347,2	343,1	206,9	206,5
Inköp	13,4	43,8	10,5	20,6
Försäljningar/utrangeringar	-8,4	-39,7	-8,1	-20,2
Omklassificeringar	0,5	-	-	-
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	352,7	347,2	209,3	206,9
Ingående avskrivningar	-192,9	-160,1	-109,9	-79,2
Försäljningar/utrangeringar	6,8	26,7	6,9	16,1
Omklassificeringar	-0,2	-	-	-
Årets avskrivningar*)	-39,1	-59,5	-25,4	-46,8
Utgående ackumulerade avskrivningar	-225,4	-192,9	-128,4	-109,9
Ingående nedskrivningar	0,0	-0,4	0,0	0,0
Försäljningar/utrangeringar	-	0,4	-	-
Utgående ackumulerade nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående restvärde	127,3	154,3	80,9	97,0

*) Årets avskrivningar för 2017 i moderföretaget uppgick till 14,1 mkr (23,8 mkr). Övrig avskrivning avser korrigering av bedömd livslängd.

Not 21 PÅGÅENDE NYANLÄGGNINGAR

	Koncernen		Moderföretaget	
	2017-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2016-12-31
Ingående anskaffningsvärde	198,7	71,4	0,0	0,0
Inköp	119,5	127,3	-	-
Omklassificeringar	-307,2	-	-	-
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	11,0	198,7	0,0	0,0
Utgående restvärde	11,0	198,7	0,0	0,0

Not 22 ANDELAR I KONCERNFÖRETAG

	Moderföretaget	
	2017-12-31	2016-12-31
Ingående anskaffningsvärde	455,4	455,4
Inköp	3,5	-
Fusion	-	-
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	458,9	455,4
Ingående nedskrivningar	-22,5	-22,5
Årets nedskrivningar	-	-
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-22,5	-22,5
Utgående bokfört värde	436,4	432,9

Minoritetens andel av dotterföretaget Praktikertjänst Gynekologi AB, 559003-4210, förvärvades 2017-10-23.

Innehav av andelar i dotterföretag utgörs av följande:

Koncernen	Organisationsnummer	Företagets säte	Kapitalandel
Barnbördshuset Stockholm Family AB	556168-8895	Stockholm	100%
Barnbördshuset Stockholm AB	556612-0290	Stockholm	51%
Barnbördshuset i Praktikertjänst AB	556114-8171	Stockholm	100%
CityAkuten i Praktikertjänst AB	556193-0693	Stockholm	100%
Orthopartner AB	556979-8233	Stockholm	100%
Fastighetsbolaget Tranhalsen AB	556622-5487	Stockholm	100%
Luthagsgården AB	556954-6293	Uppsala	100%
Närsjukvården Österlen AB	556028-6386	Stockholm	100%
Praktikerinvest AB	556076-8300	Stockholm	100%
Praktikerinvest PE AB	556559-7415	Stockholm	100%
Frenda AB	559110-9078	Stockholm	100%
Praktikertjänst Anestesisjukvård AB	556329-1375	Stockholm	100%
Praktikertjänst Fastigheter AB	556282-3350	Stockholm	100%
Praktikertjänst Fastigheter Holding AB	556358-5628	Stockholm	100%
Solna Kasernen 8 Fastighets AB	556162-0393	Stockholm	100%
Praktikerfinans AB	556080-0590	Stockholm	100%
Läkarhus AB	556080-2075	Stockholm	100%
Praktikertjänst Försäkring AB	516406-0450	Stockholm	100%
Praktikertjänst Gynekologi AB	559003-4210	Stockholm	100%
Ultragyn Stockholm AB	559004-5182	Stockholm	100%
Praktikertjänst N.Ä.R.A. AB	556743-1951	Stockholm	100%
Praktikertjänst Närsjukhus Västra Götaland AB	556954-8026	Stockholm	100%
Praktikertjänst Psykiatri AB	556596-1587	Stockholm	100%
Praktikertjänst Hälso- och sjukvård AB (SVB)	556627-5458	Stockholm	100%
Praktikertjänst Primärvård AB	556453-8915	Stockholm	100%
Praktikertjänst Röntgen AB	556062-0204	Stockholm	100%
Proliva AB	556193-0701	Stockholm	100%
Rehab Station Stockholm Holding AB	556472-1958	Solna	100%
Rehab Station Stockholm Hotel AB	556277-7747	Solna	100%
Rehab Station Stockholm AB	556284-9421	Solna	100%
Ryggkirurgiska Kliniken i Strängnäs AB	556297-1290	Strängnäs	100%
Scandinavian Venous Centre Holding AB	556480-3871	Stockholm	20%
Scandinavian Venous Centre Sverige AB	556193-4711	Stockholm	100%
Scandinavian Venous Centre Norge A/S	995590794	Oslo, Norge	100%
Skyclinic Praktikertjänst AB	556478-4162	Stockholm	100%
Sollentuna Specialistklinik AB	556666-4305	Stockholm	100%
Southern California Real Estate AB	556386-3314	Stockholm	100%
Stockholm Heart Center AB	556380-0431	Stockholm	100%

Cityakuten i Praktikertjänst AB förvärvade 2017-08-31 Orthopartner AB, 556979-8233. Praktikerinvest PE AB bildade under året bolaget Frenda AB, 559110-9078. Frenda AB förvärvade under året det egenutvecklade journal-systemet FRENDA från Praktikertjänst AB.

Moderföretaget	Kapital-/röstandel	Antal aktier	Bokfört värde 2017	Bokfört värde 2016
Barnbördshuset Stockholm Family AB	100%	10 000	1,0	1,0
Barnbördshuset Stockholm AB	51%	510	2,0	2,0
Barnbördshuset i Praktikertjänst AB	100%	10 000	1,0	1,0
CityAkuten i Praktikertjänst AB	100%	110 000	11,5	11,5
Fastighetsbolaget Tranhalsen AB	100%	100	0,1	0,1
Luthagsgården AB	100%	500	7,5	7,5
Närsjukvården Österlen AB	100%	100 000	20,0	20,0
Praktikerinvest AB	100%	500 000	149,0	149,0
Praktikerinvest PE AB	100%	2 000	0,0	0,0
Praktikertjänst Anestesisjukvård AB	100%	50 000	5,2	5,2
Praktikertjänst Fastigheter AB	100%	11 250 000	112,8	112,8
Praktikertjänst Försäkring AB	100%	45 000	45,0	45,0
Praktikertjänst Gynekologi AB	100%	117 000	11,7	8,2
Praktikertjänst Hälso- och sjukvård AB (SVB)	100%	20 000	2,0	2,0
Praktikertjänst N.Ä.R.A. AB	100%	30 000	3,0	3,0
Praktikertjänst Närsjukhus Västra Götaland AB	100%	10 000	1,0	1,0
Praktikertjänst Primärvård AB	100%	10 500	12,9	12,9
Praktikertjänst Psykiatri AB	100%	15 000	0,1	0,1
Praktikertjänst Röntgen AB	100%	100 000	21,4	21,4
Proliva AB	100%	10 000	1,0	1,0
Rehab Station Stockholm Holding AB	100%	5 000	0,0	0,0
Ryggkirurgiska Kliniken i Strängnäs AB	100%	15 500	2,1	2,1
Scandinavian Venous Centre Holding AB	20%	2 000	0,1	0,1
Skyclinic Praktikertjänst AB	100%	40	2,5	2,5
Sollentuna Specialistklinik AB	100%	3 000	11,0	11,0
Southern California Real Estate AB	100%	50 000	6,7	6,7
Stockholm Heart Center AB	100%	10 000	5,8	5,8
Utgående bokfört värde			436,4	432,9

Not 23 FORDRINGAR HOS KONCERNFÖRETAG

	Moderföretaget	
	2017-12-31	2016-12-31
	Ingående fordran	29,7
Utlåning under året	10,4	1,4
Nedskrivningar	-40,1	-
Utgående bokfört värde	0,0	29,7

Not 24 ANDRA LÅNGFRISTIGA VÄRDEPAPPERSINNEHAV

	Koncernen		Moderföretaget	
	2017-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2016-12-31
Ingående anskaffningsvärde	336,6	380,5	0,3	0,0
Inköp	52,3	58,0	36,3	-
Avyttringar	-87,4	-102,2	-	-
Omklassificeringar	-	0,3	-	0,3
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	301,5	336,6	36,6	0,3
Ingående nedskrivningar	-26,3	-5,5	0,0	0,0
Årets nedskrivningar	-1,3	-21,7	-	-
Återförda nedskrivningar	0,6	0,9	-	-
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-27,0	-26,3	0,0	0,0
Utgående bokfört värde	274,5	310,3	36,6	0,3
Framtida investerings- åtaganden uppgår till:	60,1	84,6		

Not 25 ANDRA LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR

	Koncernen		Moderföretaget	
	2017-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2016-12-31
Ingående fordran	0,4	10,6	0,0	10,2
Övrigt	4,7	-	4,7	-
Amortering under året	-0,1	-10,2	-	-10,2
Utgående fordran	5,0	0,4	4,7	0,0
Utgående bokfört värde	5,0	0,4	4,7	0,0

Not 26 FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER

	Koncernen		Moderföretaget	
	2017-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2016-12-31
	Förutbetalda hyror	102,3	81,9	73,3
Upplupna intäkter	68,2	77,6	16,1	25,5
Förutbetalda kostnader	66,1	78,3	52,9	67,9
	236,6	237,8	142,3	148,1

Not 27 ÖVRIGA KORTFRISTIGA PLACERINGAR

	Koncernen		Moderföretaget	
	2017-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2016-12-31
Utländska ej noterade aktier	0,1	0,1	-	-
Noterade fonder och aktier	27,2	35,0	-	-
Skattekonto	564,8	603,8	564,8	603,8
Övrigt	5,2	-	5,2	-
	597,3	638,9	570,0	603,8

Not 28 ANTAL AKTIER

Antal aktier i Praktikertjänst AB uppgår till 4 789 230 st.
Kvotvärdet är 118,18 kr per aktie.

Not 29 OBESKATTADE RESERVER

	Moderföretaget	
	2017-12-31	2016-12-31
Periodiseringsfonder, Not 30	324,0	324,0
Akkumulerade överavskrivningar	306,0	316,0
	630,0	640,0

Not 30 PERIODISERINGSFONDER

Taxeringsår	Moderföretaget	
	2017-12-31	2016-12-31
	2013	174,0
2014	150,0	150,0
	324,0	324,0

Not 31 AVSÄTTNINGAR TILL PENSIONER

	Koncernen		Moderföretaget	
	2017-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2016-12-31
	Avsättning för pensioner enligt tryggandelagen, PRI	1 672,9	1 628,1	1 672,9
Övriga avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser*)	551,4	491,9	551,4	491,9
	2 224,3	2 120,0	2 224,3	2 120,0

*) Övriga avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser utgör inte avsättning till pension enligt tryggandelagen. Beloppet avser i huvudsak direktpensioner, varav 35,5 mkr (0 mkr) är säkerställda genom kapitalförsäkringar redovisade till 35,5 mkr (0 mkr) som Andra långfristiga värdepappersinnehav.

Koncernen och moderföretaget har härutöver pensionsförpliktelser uppgående till 9 734 mkr (9 927 mkr) vilka tryggas i Praktikertjänst AB:s Pensionsstiftelse. Förmögenheten i Pensionsstiftelsen värderad till marknadsvärde uppgår till 11 643 mkr (11 725 mkr).

Not 32 ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR

	Koncernen		Moderföretaget	
	2017-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2016-12-31
	Framtida hyreskostnader för lokaler*)	-	56,4	-
Bedömd framtida tilläggsköpeskilling dotterföretag	-	30,2	-	-
Övriga avsättningar	1,5	3,7	-	-
	1,5	90,3	0,0	56,4

*) Avsättningen 2016 avsåg lokaler som inte längre används i verksamheten. Avsättningen var baserad på bedömningar avseende framtida uthyrningsgrad, hyresnivå och vakansgrad tom 2023. Avsättningen avsåg långfristig del av total reservering om 70 mkr. Kontraktstiden sträckte sig till 2028. Uppgörelse med hyresvärd har skett och hyresåtagandet upphörde i december 2017.

Not 33 UPPSKJUTNA SKATTER

	Koncernen		Moderföretaget	
	2017-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2016-12-31
	Uppskjutna skatter som uppstår till följd av temporära skillnader och outnyttjade underskottsavdrag är enligt följande:			
<i>Uppskjutna skattefordringar</i>				
Förbättringsutgifter på annans fastighet	18,0	12,3	17,8	7,0
Pensionsavsättningar	121,6	110,2	121,6	110,2
Befarade kundförluster	4,6	-	4,6	0,1
Övriga temporära skillnader	5,0	15,9	4,8	15,4
Summa uppskjutna skattefordringar	149,2	138,4	148,8	132,7
Kvittning mot uppskjutna skatteskulder +/-	-32,7	-35,0	-32,7	-35,0
Uppskjutna skattefordringar	116,5	103,4	116,1	97,7
<i>Uppskjutna skatteskulder</i>				
Skattemässigt direktavdrag reparation byggnad	32,7	35,0	32,7	35,0
Övriga uppskjutna skatteskulder	0,0	-	-	-
Summa uppskjutna skatteskulder	32,7	35,0	32,7	35,0
Kvittning mot uppskjutna skattefordringar +/-	-32,7	-35,0	-32,7	-35,0
Uppskjutna skatteskulder	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Övriga uppskjutna skatteskulder</i>				
Uppskjutna skatteskulder avseende obeskattade reserver	163,1	167,8	-	-
Summa uppskjutna skatteskulder enligt balansräkning	163,1	167,8	-	-

Not 34 LÅNGFRISTIGA SKULDER

	Koncernen		Moderföretaget	
	2017-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2016-12-31
	Den del av långfristiga skulder som förfaller till betalning efter 1 år men inom 5 år efter balansdagen uppgår till:			
Övriga skulder	1,0	2,4	0,6	-
	1,0	2,4	0,6	-

Dotterföretaget Praktikertjänst PE AB har utfärdat en option till utomstående att, om fem år och för en total köpeskilling om 4 tkr förvärva 9% av aktierna i dotterföretaget Frenda AB. Priset på optionen är 320 tkr för 90 000 optioner och betalning ska ske 2018-03-31.

Not 35 ÖVRIGA SKULDER

	Koncernen		Moderföretaget	
	2017-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2016-12-31
Arbetsgivaravgifter	104,1	102,0	80,9	78,5
Personalens källskatt	125,1	119,0	101,3	96,6
Övriga skulder	26,2	23,1	15,7	8,1
	255,4	244,1	197,9	183,2

Not 36 UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

	Koncernen		Moderföretaget	
	2017-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2016-12-31
Semesterlöneskuld och upplupna löner	140,4	131,5	78,4	73,2
Upplupna sociala avgifter	42,3	40,5	23,7	22,3
Särskild löneskatt	142,6	114,0	118,2	87,5
Övriga upplupna kostnader	190,6	146,0	119,7	79,7
Förutbetalda intäkter	21,9	20,3	7,7	5,6
	537,8	452,3	347,7	268,3

Not 37 STÄLLDA SÄKERHETER

	Koncernen		Moderföretaget	
	2017-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2016-12-31
Företagsinteckningar *)	210,0	213,3	210,0	210,0
	210,0	213,3	210,0	210,0

*) Avser säkerheter för kreditförsäkring hos Försäkringsbolaget PRI Pensionsgaranti.

Not 38 EVENTUALFÖRPLIKTELSE

	Koncernen		Moderföretaget	
	2017-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2016-12-31
Ansvarighet till PRI Pensionsgaranti	33,4	32,6	33,4	32,6
Borgensförbindelser	0,2	217,5	0,2	217,5
Garantiförbindelser övrigt	52,9	46,4	52,7	46,1
	86,5	296,5	86,3	296,2

Not 39 JUSTERING FÖR POSTER SOM INTE INGÅR I KASSAFLÖDET MM

	Koncernen		Moderföretaget	
	2017	2016	2017	2016
Avskrivningar	374,5	407,0	279,0	324,0
Avsättningar till pensioner	104,3	33,7	104,3	33,7
Övriga avsättningar	-88,8	72,1	-56,4	56,4
Realisationsresultat	-32,1	-72,5	-33,7	-62,6
Nedskrivning aktier dotterföretag	-	-	40,1	-
Nedskrivning koncerngoodwill	22,2	-	-	-
Återbetalning av aktieägartillskott	-	-	-	-65,5
Övrigt	-13,7	36,5	8,6	10,0
	366,4	476,8	341,9	296,0

Not 40 FÖRVÄRV AV ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

	Koncernen		Moderföretaget	
	2017	2016	2017	2016
Immateriella anläggningstillgångar	41,8	27,4	28,1	27,1
Materiella anläggningstillgångar	431,5	463,1	255,2	253,8
	473,3	490,5	283,3	280,9

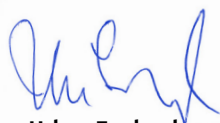
Not 41 LIKVIDA MEDEL

	Koncernen		Moderföretaget	
	2017-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2016-12-31
Kassa och bank	416,6	713,8	356,8	605,2
Skattekonto	564,8	603,8	564,8	603,8
	981,4	1 317,6	921,6	1 209,0

Not 42 FÖRSLAG TILL VINSTDISPOSITION

<i>Till årsstämmans förfogande står följande vinstmedel:</i>		<i>kronor</i>
Balanserad vinst		566 218 938
Årets resultat		434 906 370
Summa		1 001 125 308
<i>Styrelsen föreslår att vinstmedlen disponeras så:</i>		
Att till aktieägarna utdelas 100 kronor per aktie, totalt		478 923 000
Att i ny räkning överförs		522 202 308
Summa		1 001 125 308

Stockholm den 12 mars 2018

Urban Englund
Ordförande

Karin Kronstam

Nils-Eric Vallo
Arbetsgatarrepresentant

Anders Lindh

Charlotte Dahllöf

Liza Löfberg
Arbetsgatarrepresentant

Mikael Lundborg

Per Lagergren

Per Matses

Marianne Dicander Alexandersson

Erik Strand
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har avgivits den 19 mars 2018
Ernst & Young AB

Erik Sandström
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Praktikertjänst AB, org.nr 556077-2419

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Praktikertjänst AB för räkenskapsåret 2017. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 49–71 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen och koncernredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets och koncernens finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dessas finansiella resultat och kassaflöden för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Övriga upplysningar

Revisionen av årsredovisningen för år 2016 har utförts av en annan revisor som lämnat en revisionsberättelse daterad 22 mars 2017 med omodifierade uttalanden i *Rapport om årsredovisningen*.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 1–48. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna infor-

mation och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka

en väsentlig felaktighet om en sådan finns.

Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i års-

redovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag och en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Praktikertjänst AB för räkenskapsåret 2017 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i för-

hållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionsssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaper. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelse skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Stockholm den 19 mars 2018,
Ernst & Young AB

Erik Sandström
Auktoriserad revisor

Innehåll och form

Diplomat Communications AB
YouMe Agency AB

Fotografer

Linus Flodin
Linus Sandahl-Djerf
Liza Simonsson
Love Enqvist
Ola Nilsson
Paulina Westerlind
Susanne Kronholm
Wilhelm Rejnus

Tryck

Brand Factory Sverige AB

Sveriges största vårdkoncern
– Ägs och drivs av oss som
utför vården

Praktikertjänst AB, 103 55 Stockholm
Besöksadress: Adolf Fredriks Kyrkogata 9
Telefon: 010-128 00 00

Webb: www.praktikertjanst.se
Följ oss på Facebook, Twitter, LinkedIn och Instagram

 Praktikertjänst